

Raport dostępności

Szkoły Podstawowej Specjalnej

w Szkole Podstawowej Specjalnej nr 37

im. Szarych Szeregów

Spis treści

Spis treści.....	2
Wstęp	6
Obszar architektoniczny i techniczny	8
Dojście do obiektu	8
Wejście do budynku	10
Szatnia.....	13
Komunikacja pionowa	15
Komunikacja pozioma	18
Sale lekcyjne	22
Sale sportowe.....	26
Sale rewalidacyjne, gabinety specjalistyczne	27
Stołówka szkolna.....	31
Świetlica szkolna	33
Biblioteka szkolna.....	35
Przestrzeń wyciszenia.....	39
Pomieszczenia sanitarne	41
Gabinet profilaktyki zdrowotnej.....	44
Bezpieczeństwo przeciwpożarowe i ewakuacja.....	46
Obszar edukacyjno-społeczny.....	48
Wsparcie i realizacja indywidualnych potrzeb edukacyjnych	48
Rozpoznawanie indywidualnych potrzeb edukacyjnych uczniów.....	48

Realizacja ukierunkowanego wsparcia.....	50
Rozpoznawanie indywidualnych potrzeb edukacyjnych uczniów, prowadzenie oceny funkcjonalnej i konsultacji szkolnych	51
Przygotowanie i ewaluacja wsparcia dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego lub potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych	52
Prowadzenie zajęć edukacyjnych.....	53
Indywidualizacja procesu kształcenia	55
Wsparcie dodatkowej osoby dorosłej: nauczyciela współorganizującego proces kształcenia uczniów, specjalisty, pomocy nauczyciela	56
Prowadzenie zajęć rewalidacyjnych oraz zajęć socjoterapeutycznych i resocjalizacyjnych	58
Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom.....	59
Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla rodziców	61
Organizacja zajęć realizowanych indywidualnie/ w małej grupie uczniów iindywidualizowanej ścieżki kształcenia	62
Stosowanie alternatywnych i wspomagających metod i form komunikacji oraz wsparcia wizualnego.....	63
Dostosowanie formy zajęć rewalidacyjnych i z pomocy psychologiczno- pedagogicznej poprzez realizację ich w mniejszych grupach lub indywidualnie (poziom średniozaawansowany).....	65
Realizacja dodatkowych (ponad wymiar określony w prawie) zajęć z języka polskiego dla dzieci, które dotychczas uczęszczały do szkół poza granicami polski (poziom średniozaawansowany).....	66
Opieka i wychowanie.....	68
Organizacja działań wychowawczo-profilaktycznych.....	68

Budowanie relacji rówieśniczych	68
Organizacja zajęć opiekuńczych w dni wolne od zajęć dydaktycznych	70
Organizacja zajęć świetlicowych	71
Opieka w trakcie przerw	71
Organizacja zajęć dodatkowych, rozwijających zainteresowania	72
Praca stołówki szkolnej (z uwzględnieniem diet specjalistycznych)	73
Organizacja działań z zakresu profilaktyki zdrowia oraz organizacji gabinetu profilaktyki zdrowotnej (poziom podstawowy i średniozaawansowany).	75
Organizacja wyjść i wycieczek	76
Organizacja zajęć sportowych (poziom średniozaawansowany)	77
Realizacja zajęć pozalekcyjnych, dodatkowych, rozwijających zainteresowania, prowadzonych przez osoby, które nie są pracownikami szkoły (poziom średniozaawansowany)	78
Obszar organizacyjny	79
Organizacja i procedury	79
Działalność lidera dostępności	79
Opracowanie i wdrożenie Indywidualnego Planu Poprawy Dostępności	79
Współpraca z organem prowadzącym	80
Tworzenie/modyfikacja wewnętrznych dokumentów szkolnych (procedur) na potrzeby poprawy dostępności	82
Zapewnienie dostępności w miejscu niedostępnym	82
Działania pracowników szkoły w zakresie realizacji potrzeb edukacyjnych uczniów	83
Przydzielanie wsparcia wynikającego z Indywidualnego Programu Edukacyjno-Terapeutycznego	86

Praca zespołu pomocy doraźnej (poziom średniozaawansowany).....	88
Zatrudnianie specjalistów (poziom podstawowy i średniozaawansowany).....	89
Zatrudnianie personelu medycznego w szkole (poziom podstawowy i średniozaawansowany).....	90
Współpraca z rodzicami/opiekunami prawnymi	91
Dostępność szkoły jako miejsca pracy (poziom średniozaawansowany)	92
Ewaluacja realizacji IPE, IPPD i/lub wcześniej wprowadzonych rozwiązań/strategii w obszarze realizacji specjalnych potrzeb edukacyjnych (poziom średniozaawansowany)	93
Kwalifikacje i kompetencje	94
Podnoszenie świadomości kadry w zakresie dostępności i edukacji dla wszystkich	94
Identyfikacja i analiza potrzeb szkoleniowych w obszarze związanym ze zwiększeniem dostępności	94
Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji kadry (poziom podstawowy i średniozaawansowany).....	95
Podnoszenie świadomości kadry w zakresie niwelowania barier w procesie edukacji (poziom średniozaawansowany)	99
Dostępność cyfrowa i informacyjna	101
Dostępność cyfrowa i informacyjna	101
Dowóz dzieci do szkół	110
Monitorowanie potrzeb i informowanie o dowozach	110
Organizacja dowozu (poziom podstawowy i średniozaawansowany).....	110
Środki techniczne i wyposażenie pojazdów	112
Opieka w trakcie dowozów	113

Podsumowanie.....	115
-------------------	-----

Wstęp

Niniejszy dokument został opracowany w związku z audytem dostępności Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 37 im. Szarych Szeregów w Gdańsku, zgłoszonej do testowania Modelu Dostępnej Szkoły przez organ prowadzący – Gminę Miasta Gdańsk w ramach wniosku nr 20_1_11_2020_WS_B, złożonego w toku pierwszego naboru wniosków o grant w projekcie „Dostępna szkoła”, realizowanym w partnerstwie Fundacji Fundusz Współpracy oraz Fundacji Instytut Rozwoju Regionalnego, wdrażanym w ramach IV Osi Priorytetowej Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (Działanie 4.1: Innowacje społeczne), na zlecenie Ministerstwa Rozwoju, finansowanym ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Raport audytowy sporządzono został na podstawie:

1. wniosków płynących z wizyty terenowej, przeprowadzonej w dniu 15.03.2021 r. w placówce,
2. analizy kwestionariuszy audytowych,
3. wywiadu z przedstawicielami placówki,
4. analizy dokumentacji fotograficznej,
5. analizy próby dokumentów, przekazanych przez placówkę oraz organ prowadzący.

Celem projektu „Dostępna szkoła” jest opracowanie i upowszechnienie (wspólnie z drugim beneficjentem) uniwersalnego i ogólnopolskiego Modelu Dostępnej Szkoły i przetestowanie go przez min. 30 organów prowadzących i 60 szkół podstawowych w całej Polsce, w tym szkoły ogólnodostępne, integracyjne i specjalne poprzez realizację projektów grantowych na zwiększenie dostępności w ramach poziomów określonych w Modelu.

W ramach projektu powstanie innowacyjny Model Dostępnej Szkoły określający standardy dostępności szkoły we wszystkich obszarach, w tym w zakresie:

1. dostosowania procesów edukacji, opieki i wychowania do potrzeb uczniów z indywidualnymi potrzebami edukacyjnymi, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
2. podnoszenia świadomości i kompetencji kadry,
3. podnoszenia dostępności architektonicznej, informacyjnej, komunikacyjnej, transportowej,
4. uzupełnienia wyposażenia szkoły,
5. wdrożenia usprawnień organizacyjnych i proceduralnych.

Działania projektowe obejmują:

1. opracowanie Modelu Dostępnej Szkoły (w wersji testowej oraz wdrożeniowej),
2. przygotowanie i przeprowadzenie konkursów grantowych dla organów prowadzących i szkół podstawowych,
3. testowanie Modelu i wsparcie merytoryczne dla grantobiorców i szkół,
4. upowszechnienie przetestowanego Modelu i jego wdrożenie do polityki.

Przetestowanie Modelu na poziomie ogólnopolskim w różnych typach szkół pozwoli na dopracowanie szczegółów i stworzenie rekomendacji do włączenia Modelu do głównego nurtu polityki. W konsekwencji projekt przyczyni się do podniesienia poziomu dostępności edukacji na poziomie podstawowym dla osób z indywidualnymi potrzebami, w tym dla wszystkich dzieci, pracowników oświaty, rodziców/opiekunów prawnych oraz członków społeczności lokalnej, ze szczególnym uwzględnieniem osób z niepełnosprawnościami oraz uczniów i uczennic ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Obszar architektoniczny i techniczny

Dojście do obiektu (poziom podstawowy i średniozaawansowany)

W toku audytu stwierdzono, iż w odniesieniu do standardów poziomu podstawowego:

1. Dojście do budynku spełniają częściowo wymogi standardu MDS na poziomie podstawowym.
2. Ciągi piesze zapewniają samodzielność poruszania się osobom z ograniczoną mobilnością i percepcją oraz uwzględniają bezpieczeństwo poruszania się użytkowników w zakresie nawierzchni i trasy wolnej od przeszkód. Nie zapewniono oświetlenia ciągów.
3. Furtka umożliwia dostęp OzN poruszającym się na wózkach inwalidzkich.
4. Przy wejściu do budynku znajduje się „plac przedwejściowy” spełniający założenia MDS.
5. Na terenie działki nie wytyczono miejsca postojowego zgodnego z MDS.
6. Lokalizacja obiektów szkoły uwzględnia bezpieczeństwo uczniów na trasie dom-szkoła i dostęp do komunikacji zbiorowej.
7. Zagospodarowanie terenu podkreśla dojście do budynku, jednakże ciągi piesze wymagają uwidocznienia obrzeża chodnika w celu odznaczenia ciągów pieszych.
8. Na działce szkolnej komunikacja kołowa nie jest zaplanowana tak, aby zapewnić bezpieczne warunki do poruszania się uczniów – ciągi kołowe przecinają dojście do terenów rekreacyjnych i częściowo ciągi prowadzące do wejść bocznych.

W toku audytu stwierdzono, iż w odniesieniu do standardów poziomu średniozaawansowanego:

1. Dojście do budynku nie odpowiada obligatoryjnym warunkom, opisanym na poziomie podstawowym, w tym także warunkom określonym jako rozwiązanie zalecane na poziomie podstawowym.
2. Zagospodarowanie terenu zapewnia możliwość podjechania pojazdów (osobowego i specjalnego) pod wejście boczne.
3. Na działce szkolnej ani w jej bezpośrednim sąsiedztwie nie znajdują się miejsca parkingowe przeznaczone dla OzN w liczbie wymaganej MDS.
4. Nie zapewniono miejsca postojowego przeznaczonego dla busów, oznaczonego zgodnie z MDS.
5. Przed wejściem do szkoły nie zorganizowano tzw. „miejsca czasowego postoju”.
6. Trasa wolna od przeszkód nie jest tą samą trasą dla wszystkich użytkowników, tj. nie zapewnia OzN tego samego sposobu dotarcia do wejść dostępnych na równych prawach z innymi użytkownikami.
7. Nie zapewniono oddzielenia od strefy kołowej zgodnego z MDS ani systemu fakturowego w obrębie placu przedwejściowego.

Rekomendacje (poziom podstawowy)

Rekomendacje obligatoryjne

1. Zapewnienie oświetlenia ciągów pieszych.
2. Wytyczenie miejsca postojowego zgodnego z MDS.

Rekomendacje zalecane

1. Uwidocznienie obrzeża chodnika (np. poprzez podniesienie krawężników) w celu odznaczenia ciągów pieszych.
2. Odseparowanie ciągów kołowych przecinających dojście do terenów rekreacyjnych i częściowo ciągi prowadzące do wejść bocznych lub uwidocznienie ich poprzez zastosowanie faktur, kolorów, pasów zieleni.

Rekomendacje (poziom średniozaawansowany)

Rekomendacje obligatoryjne

1. Dostosowanie dojścia do budynku do warunków opisanych na poziomie podstawowym, w tym także warunków określonych jako rozwiązanie zalecane na poziomie podstawowym.
2. Zagospodarowanie terenu zapewnia możliwość podjechania pojazdów (osobowego i specjalnego) pod wejście boczne.
3. Zabezpieczenie na działce szkolnej lub w jej bezpośrednim sąsiedztwie miejsc parkingowych przeznaczonych dla OzN w liczbie wymaganej MDS.
4. Zapewnienie miejsca postojowego przeznaczonego dla busów, oznaczonego zgodnie z MDS, na działce szkolnej.

Rekomendacje zalecane

1. Zorganizowanie przed wejściem do szkoły tzw. „miejsca czasowego postoju”.
2. Zapewnienie OzN tego samego sposobu dotarcia do wejść dostępnych na równych prawach z innymi użytkownikami.
3. Zapewnienie oddzielenia od strefy kołowej zgodnego z MDS oraz systemu fakturowego w obrębie placu przedwejściowego.

Wejście do budynku (poziom podstawowy i średniozaawansowany)

W zakresie realizacji standardów wejścia do budynku na poziomie podstawowym:

1. Żadne z wejść do szkoły (2) nie spełnia w pełni kryteriów dostępności.
2. Główne wejście jest czytelnie oznaczone. Znajduje się na poziomie terenu (drzwi wejściowe), jednakże za nimi znajduje się przedsionek ze schodami i stromą pochylnią, niespełniającą norm – w praktyce więc jedynie drzwi wejściowe znajdują się na poziomie terenu. Przedsionek (ze względu na rozmiary i schody) wymagałby

10

dla zapewnienia jego dostępności gruntownej rozbudowy i przebudowy. Wejście główne nie spełnia żadnych wymogów MDS

3. Wejście boczne, wiodące do windy, zapewniającej dostępność do większości kondygnacji (poza przyziemiem), częściowo spełnia wymogi MDS:
  - a. Wejście wyposażone jest w pochylnię, która spełnia normy MDS w zakresie kąta nachylenia oraz wymiarów. Brak oporęczowania pochylni.
  - b. Schody prowadzące do wejścia są antypoślizgowe i pełne, bez zwisków, nosków i podcięć. Przy schodach również brakuje poręczy.
  - c. Drzwi wejścia spełniają normy „MDS”.
4. W przyziemiu znajduje się wejście do salki rehabilitacyjnej, które częściowo spełnia standardy MDS:
  - a. Schody prowadzące do wejścia są antypoślizgowe i pełne, bez zwisków, nosków i podcięć, jednakże ich powierzchnia jest nierówna i wymagają modernizacji. Brak oznaczeń kontrastowych. Przy schodach również brakuje poręczy zgodnych z normami MDS.
  - b. Dostępność kondygnacji zapewnia podnośnik pionowy.
  - c. Drzwi wejściowe spełniają normy w zakresie minimalnej szerokości, przestrzeni manewrowej przedsiionka. Odznaczają się na tle ściany. Możliwe jest ich otwarcie jedną ręką. Barierą jest próg (ok 1,5 cm).
5. Osobne wejście wiedzie do części szkoły, w której znajdują się gabinety specjalistyczne i sala do zajęć kulinarnych. Schody i pochylnia prowadzące do tej części placówki nie spełniają norm MDS (np. szerokość pochylni i schodów, poręcze), podobnie jak drzwi wejściowe oraz przedsionek (korytarz) tej części. Z uwagi na rozmiary przestrzeni, wydzielenie odpowiedniej przestrzeni manewrowej jest niemożliwe.

W zakresie realizacji standardów wejścia do budynku na poziomie średniozaawansowanym:

1. Wejścia do budynku nie odpowiadają warunkom określonym na poziomie podstawowym, w tym warunkom określonym jako rozwiązania zalecane na poziomie podstawowym.
2. W zakresie podkreślenia strefy wejściowej zastosowano zadaszenie nad wejściem głównym.
3. Nie wszystkie wyjścia łączące budynek z terenami sportowymi i rekreacyjnymi dzieci młodszych wraz z dojściami, spełniają warunki dostępności.

Rekomendacje (poziom podstawowy)

Rekomendacje obligatoryjne

1. Dostosowanie jednego z wejść do obligatoryjnych standardów MDS.

Rekomendacje zalecane

1. Dostosowanie jednego z wejść do obligatoryjnych i zalecanych standardów MDS.
Sugerowana jest zmiana organizacyjna – przekształcenie wejścia bocznego, przy którym znajduje się winda w wejście główne tak, by osoby z niepełnosprawnościami korzystały z tego samego wejścia, co inni użytkownicy budynku.

Rekomendacje (poziom średniozaawansowany)

Rekomendacje obligatoryjne

1. Dostosowanie wejścia do budynku do warunków określonych na poziomie podstawowym, w tym warunków określonych jako rozwiązania zalecane na poziomie podstawowym.
2. Dostosowanie przebudowanego wejścia do wymogów poziomu średniego (w zakresie kryteriów obligatoryjnych).

Rekomendacje zalecane

1. Zapewnienie dostępności wszystkich wyjść łączących budynek z terenami sportowymi i rekreacyjnymi dzieci młodszych wraz z dojściami.

Szatnia (poziom podstawowy i średniozaawansowany)

W toku audytu stwierdzono, iż w zakresie realizacji standardu z poziomu podstawowego:

1. Szatnia istniejąca w szkole jest zlokalizowana w bezpośrednim sąsiedztwie wejścia, jest częściowo dostępna dla osób z niepełnosprawnościami.
2. W szkole nie wyznaczono osobnego miejsca na wózki inwalidzkie czy inne sprzęty rehabilitacyjne, które mogą być udostępniane uczniom z niepełnosprawnościami na terenie szkoły. Wózki są przechowywane w szatni.
3. Wieszaki w szatniach częściowo nie spełniają wymogów MDS. Brak jest wieszaków umiejscowionych na wysokości mieszczącej się w przedziale 80 – 110 cm.
4. Uczniowie nie mają do dyspozycji szafek zgodnych z wymogami MDS – szkoła nie posiada szafek.

W toku audytu stwierdzono, iż w zakresie realizacji standardu z poziomu średniozaawansowanego:

1. Elementy wyposażenia szatni, takie jak szafki, półki, ławeczki czy wieszaki, nie wyróżniają się kolorystycznie na tle płaszczyzn pionowych i poziomych.
2. Wejścia do poszczególnych boksów nie są uwidocznione są za pomocą koloru lub faktury. Również posadzki nie odróżniają się barwą od ścian.
3. Boksy szatniowe i szafki w nich się znajdujące nie są opisane pismem wypukłym.
4. Zapewniono dostęp dla osób z niepełnosprawnościami fizycznymi do szatni ogólnej.
5. W boksach szatniowych zapewniono powierzchnię manewrową o wymiarze 150x150 cm.

Rekomendacje (poziom podstawowy)

Rekomendacje obligatoryjne

1. Wyznaczenie miejsca przechowywania wózków/sprzętu rehabilitacyjnego.
2. Zapewnienie szafek, zgodnych z wymogami MDS w przypadku, gdy zostaną zamontowane.

Rekomendacje zalecane

1. Dostosowanie wysokości wieszaków do wymogów standardu MDS.
2. Wyznaczenie szafek dla osób niewidomych w sposób zgodny z MDS (jeżeli zostaną zapewnione szafki).

Rekomendacje (poziom średniozaawansowany)

Rekomendacje obligatoryjne

1. Usytuowanie części szafek (jeśli zostaną zamontowane) na poziomie nie wyższym niż 110 cm nad posadzką.
2. Wyróżnienie kolorystyczne elementów wyposażenia, takich jak szafki, półki, ławeczki, czy wieszaki.
3. Odróżnienie posadzek od ścian za pomocą koloru lub faktury.
4. Oznaczenie boksów szatniowych i szafek pismem wypukłym (jeśli zostaną zamontowane).

Rekomendacje zalecane

1. Zapewnienie przed szafkami (jeśli zostaną zamontowane) powierzchni manewrowej o wymiarze 150x150 cm.
2. Zapewnienie w korytarzach między szafkami (jeśli zostaną zamontowane) przejścia o szerokości nie mniejszej niż 160 cm.

Komunikacja pionowa (poziom podstawowy i średniozaawansowany)

W zakresie realizacji standardu poziomu podstawowego w toku audytu stwierdzono, iż:

1. Trwała dostępność komunikacji pionowej zapewniona jest na poziomie wszystkich kondygnacji za pomocą dźwigów osobowych, pochylni i podnośników pionowych.
2. Dźwig osobowy nie spełnia założeń MDS:
  - a. Winda nie posiada odznaczenia barwą kontrastującą wizualnie z tłem powierzchni oglądanych przez szybę.
  - b. Część przycisków i kontrolek umieszczona jest powyżej dozwolonej MDS wysokości.
  - c. Przyciski nie wyróżniają się wizualnie.
  - d. Nie pozostają w pełnym otwarciu minimum osiem sekund w celu bezpiecznego wejścia i opuszczenia kabiny przez osoby mniej sprawne fizycznie.
  - e. Winda nie posiada systemu informacji głosowej, z komunikatami wyboru kierunku poruszania się dźwigu.
3. W zakresie klatek schodowych:
  - a. Schody są proste, bez zwisów i podcięć.
  - b. Przestrzeń pod schodami jest zabezpieczona tak, aby ich konstrukcja nie zagrażała użytkownikom.
  - c. Minimalna głębokość i wysokość stopni jest zachowana.
  - d. Minimalna szerokość schodów nie jest częściowo zachowana – schody w przedsionku wejścia głównego mają 93 cm szerokości, schody na klatkach schodowych – 145 cm.
  - e. Powierzchnia stopni jest antypoślizgowa i matowa (poza schodami w przedsionku).
  - f. Schody nie posiadają wymaganych standardami MDS oznaczeń kontrastowych.
  - g. Schody nie posiadają oporęczowania zgodnego ze standardami MDS.

4. Zapewnia się dostępności do stołówki, części sal rewalidacyjnych oraz sali gimnastycznej.

W zakresie realizacji standardu poziomu średniozaawansowanego w toku audytu stwierdzono, iż:

1. Użytkownicy mają ograniczoną możliwość wyboru sposobu komunikacji między piętrami pomiędzy dźwigiem/podnośnikiem a schodami. Dotyczy ona głównie osób z niepełnosprawnością ruchową.
2. Dźwig/podnośniki zapewniają dostęp do wszystkich pomieszczeń ogólnodostępnych, na każdej kondygnacji (nie dotyczy pomieszczeń technicznych).
3. Stosowane są jedynie podnośniki pionowe i dźwigi osobowe (windy), jednakże uczeń ma ograniczoną możliwość korzystania z nich samodzielnie (co ze względu na wiek uczniów jest uzasadnione). Uczniom udostępniany jest klucz dostępowy do windy lub towarzyszy im osoba dorosła.
4. W przestrzeni komunikacyjnej wewnętrznej, jak i zewnętrznej, brak jest informacji kierunkowej wskazującej lokalizację urządzenia.
5. Dostosowanie schodów wymaga spełnienia warunków z poziomu podstawowego, w tym warunków określanych jako zalecane na poziomie podstawowym oraz następujących wymagań:
  - a. wyróżnienia kolorystycznego poręczy,
  - b. zastosowania pasów ostrzegawczych (wyróżnienia fakturą) początków i końców biegów schodowych),
  - c. oporęczowania zgodnie z wymogami poziomu średniego.
6. Dźwig osobowy/podnośnik pionowy zlokalizowany jest w pobliżu wejścia bocznego, jednak w szkole nie zastosowano oznaczeń o trasie prowadzącej do windy.
7. Nie spełniono wymogów zalecanych z poziomu – w zakresie szerokości drzwi dźwigu, odległości wejścia do dźwigu od przeciwległej ściany, informacji głosowej oraz monitoringu.

Rekomendacje (poziom podstawowy)

Rekomendacje obligatoryjne

1. Zapewnienie szerokości wszystkich schodów na poziomie minimum 120 cm dla schodów wewnętrznych.
2. Zapewnienie oporęczowania schodów zgodnie z wymogami MDS – minimum obligatoryjnymi.
3. Zapewnienie oznaczeń kontrastowych na schodach.
4. Modernizacja/wymiana dźwigu osobowego na zgodny z MDS.

Rekomendacje (poziom średniozaawansowany)

Rekomendacje obligatoryjne

1. Zamieszczenie w przestrzeni komunikacyjnej wewnętrznej, jak i zewnętrznej informacji kierunkowej, wskazującej lokalizację urządzenia.
2. Dostosowanie schodów w zakresie spełnienia warunków z poziomu podstawowego, w tym warunków określanych jako zalecane na poziomie podstawowym oraz następujących wymagań:
  - a. wyróżnienia kolorystycznego poręczy,
  - b. zastosowania pasów ostrzegawczych (wyróżnienia fakturą) początków i końców biegów schodowych),
  - c. oporęczowania zgodnie z wymogami poziomu średniego.
3. Zastosowanie oznaczeń – informacji kierunkowej o trasie prowadzącej do windy.

Rekomendacje zalecane

1. Spełnienie w odniesieniu do dźwigu osobowego wymogów zalecanych z poziomu średniozaawansowanego – w zakresie szerokości drzwi dźwigu, odległości wejścia do dźwigu od przeciwległej ściany, informacji głosowej oraz monitoringu.

Komunikacja pozioma (poziom podstawowy i średniozaawansowany)

Realizacja standardów dostępności architektonicznej

W toku audytu zdiagnozowano, iż w zakresie realizacji standardów poziomu podstawowego:

1. Szkoła stosuje rozwiązania oparte na regularnych układach ścieżek i osiach symetrii przecinających się pod kątem prostym i czytelnych punktach centralnych (orientacji). Układy te są możliwe do zrozumienia i opanowania przez OzN wzroku, słuchu, spektrum autyzmu czy z niepełnosprawnością intelektualną. Minimalizowane są odległości, które uczeń musi przemierzać pomiędzy salami.
2. W strefie ruchu pojawiają się przeszkody (ławeczki, kwietniki, gaśnice), które mogą stanowić zagrożenie dla użytkowników – nie wszystkie są odpowiednio zabezpieczone wyróżnione wizualnie.
3. Elementy umieszczone na ścianach (np. tablice informacyjne, gaśnice) wystają z lica ściany na odległość większą niż 10 cm i nie są zabezpieczone cokołem ani poprzeczką.
4. Drzwi do pomieszczeń spełniają wymogi MDS.
5. Posadzki są równe, ale nie antypoślizgowe.
6. Zastosowano skonstrastowanie ze sobą ścian i posadzek poprzez zastosowanie odmiennych kolorów.
7. Nie zastosowano rozwiązań umożliwiających regulację natężenia światła dziennego w ciągach komunikacyjnych.
8. Światło sztuczne jest rozproszone i rozmieszczone równomiernie w całej przestrzeni korytarza. Nie we wszystkich miejscach zapewniona jest powierzchnia manewrowa, odpowiednia szerokość korytarzy oraz odpowiednia odległość przeszkód od klamki

(np. korytarz przed gabinetami specjalistycznymi mieszczącymi się przy sali do zajęć kulinarnych).

9. Pomędzy elementami wyposażenia a tłem nie w każdym przypadku zapewniono kontrast kolorystyczny o wartości nie mniejszej niż 50% wartości LRV.
10. Drzwi do pomieszczeń są słabo widoczne na tle ściany. Klamki są w kolorze drzwi (białe).

W toku audytu zdiagnozowano, iż w zakresie realizacji standardów poziomu średniozaawansowanego:

1. Ciągi komunikacyjne nie odpowiadają warunkom opisanym na poziomie podstawowym, w tym warunkom określonym jako rozwiązania zalecane na poziomie podstawowym.
2. Wzdłuż korytarzy nie zamocowano poręczy zgodnych z MDS.
3. Okna nie otwierają się na drogi komunikacji w sposób utrudniający poruszanie się użytkowników lub zmniejszający szerokość korytarza.
4. Drzwi uchylają się pod kątem 180° (w sposób nieutrudniający poruszania się użytkowników lub zmniejszający szerokość korytarza).
5. Przedmioty takie jak grzejniki nie są „ukryte” w płaszczyźnie ścian, ani nie są zabudowane.
6. Na korytarzach nie zapewniono rezerwy powierzchniowej (np. w formie wnęk) do sytuowania wyposażenia typu: siedziska, szafki, stojaki na wystawę, sprzęty ortopedyczne.
7. Wzdłuż ścian nie zamocowano cokołów zabezpieczających, umieszczonych do wysokości 40 cm nad poziomem posadzki.
8. Narożniki, wystające elementy konstrukcyjne czy wysunięte ściany i parapety nie są zabezpieczone i oznaczone kontrastowym kolorem.
9. Na części korytarzy stosowana jest kolorystyka wyróżniającą kierunki poruszania się (strefę trasy wolnej od przeszkód).

10. W obrębie korytarzy nie stosuje się informacji kierunkowej (ze strzałkami). Istotne pomieszczenia oznakowane są piktogramami.

11. Sztuczne oświetlenie nie podkreśla kierunku przebiegu korytarza.

Rekomendacje (poziom podstawowy)

Rekomendacje obligatoryjne

1. Usunięcie ze strefy ruchu lub zabezpieczenie i wyróżnienie wizualne ławek i innych przedmiotów.
2. Zabezpieczenie posadzek warstwą antypoślizgową lub, w przypadku braku takiej możliwości, wymiana posadzek na posadzki antypoślizgowe.
3. Montaż rozwiązań umożliwiających regulację światła naturalnego/likwidację olśnieni.

Rekomendacje zalecane

1. Zapewnienie przestrzeni manewrowej dla użytkowników (np. na wózkach inwalidzkich) - minimalna szerokość korytarza dla intensywnego ruchu dwustronnego – 180 cm. Możliwe są miejscowe przewężania: do 90 cm na długości 50 cm i do 120 cm na długości 500cm.
2. Zapewnienie przed drzwiami powierzchni manewrowej nie mniejszej niż 150x150 cm.
3. Zapewnienie odległości najbliższej przeszkody od strony klamki nie mniej niż 60 cm.
4. Zapewnienie kontrastu barwnego pomiędzy klamkami (pochwytyami) a drzwiami.

Rekomendacje (poziom średniozaawansowany)

Rekomendacje obligatoryjne

1. Zapewnienie zgodności z warunkami opisanymi na poziomie podstawowym, w tym warunkami określonymi jako rozwiązania zalecane na poziomie podstawowym.
2. Montaż wzdłuż korytarzy poręczy zgodnych z MDS.

Rekomendacje zalecane

1. Przedmioty takie jak grzejniki nie są „ukryte” w płaszczyźnie ścian, ani nie są zabudowane.
2. Zapewnienie na korytarzach rezerwy powierzchniowej (np. w formie wnęk) do sytuowania wyposażenia typu: siedziska, szafki, stojaki na wystawę, sprzęty ortopedyczne.
3. Montaż wzdłuż ścian cokołów zabezpieczających, umieszczonych do wysokości 40 cm nad poziomem posadzki.
4. Zabezpieczenie i oznaczenie kolorem kontrastowym narożników, wystających elementów konstrukcyjnych czy wysuniętych ścian i parapetów.
5. Zastosowanie na korytarzach kolorystyki wyróżniającej kierunki poruszania się (strefę trasy wolnej od przeszkód).
6. Zastosowanie na korytarzach informacji kierunkowej (ze strzałkami).
7. Podkreślenie biegu korytarza za pomocą sztucznego oświetlenia.

Realizacja standardów dostępności technicznej

W toku przeprowadzonego badania audytowanego stwierdzono, iż w zakresie standardu poziomu podstawowego:

1. Na terenie całego budynku stosowane są rozwiązania o charakterze informacyjnym, pozwalające uczniom odnaleźć się w przestrzeni szkolnej.
2. Numeracja i opisy pomieszczeń nie są w całej placówce czytelne wzrokowo i dotykowo.
3. Oznaczenia wizualne zgodne są z przyjętym w szkole systemem AAC.
4. Rozmieszczenie oznaczeń nie jest zgodne z MDS.

W toku przeprowadzonego badania audytowanego stwierdzono, iż w zakresie standardu poziomu średniozaawansowanego:

1. Do oświetlenia ciągów komunikacyjnych – korytarzy nie są stosowane żarówki LED (lub inne o porównywalnych lub lepszych parametrach i właściwościach).

2. W placówce nie zainstalowano systemu sygnalizującego natężenie nadmiernego hałasu (tzw. elektroniczne uszy).
3. W szkole wprowadzono funkcjonowanie tzw. cichych lub bezstresowych dzwonów.

Rekomendacje (poziom podstawowy)

1. Wprowadzenie oznaczeń dotykowych (np. wypukłych lub w brajlu) w zakresie numeracji i opisów pomieszczeń.

Rekomendacje (poziom średniozaawansowany)

1. Zastosowanie na korytarzach oświetlenia LED lub innego o porównywalnych parametrach.
2. Montaż systemu sygnalizującego nadmierne natężenie hałasu na korytarzach.

Salę lekcyjną (poziom podstawowy i średniozaawansowany)

Realizacja standardów dostępności architektonicznej

W zakresie realizacji poziomu podstawowego w toku przeprowadzonego audytu stwierdzono, co następuje:

1. Audytowane sale spełniają standard w zakresie kryteriów obligatoryjnych w ponad 10% sal. Pozostałe sale wymagają drobnych modernizacji w zakresie montażu rolet, wymiany nierównej podłogi, przeorganizowania przestrzeni w celu zapewnienia powierzchni manewrowej czy przemalowania ścian.
2. W ramach kryteriów zalecanych wszystkie sale wymagają dostosowania wysokości włączników/kontaktów.

W zakresie realizacji poziomu średniozaawansowanego w toku przeprowadzonego audytu stwierdzono, co następuje:

1. Wymagań określonych w standardzie nie spełnia wymagane minimum 25% sal lekcyjnych.
2. Sale lekcyjne częściowo odpowiadają warunkom określonym na poziomie podstawowym, w tym warunkom określonym na poziomie podstawowym jako zalecane rozwiązania.
3. Sale lekcyjne dla młodszych dzieci podzielone są na wyraźne strefy: do nauki, do zabawy, do wypoczynku lub izolacji.
4. W obrębie części sal zaaranżowana jest przestrzeń, umożliwiającą wyciszenie się ucznia (odcięcia od bodźców) – tzw. „safe space/place”, jednakże wymaga ona uzupełnienia wyposażenia.
5. Aranżacja sal daje możliwość wprowadzania zmian i dostosowywania przestrzeni do potrzeb użytkowników.
6. Nie zastosowano podkreślenia kolorem usytuowania: drzwi, części mebli i urządzeń (kontrast względem tła wynosić powinien nie mniej niż 50% (wskaźnik LRV).
7. W części sal stosowane są kontrasty kolorystyczne między ścianą a posadzką.
8. Meble częściowo wyróżniają się barwą na tle otoczenia, a te stojące w obszarach ruchu nie mają zaokrąglonych narożników.
9. Zalecana w MDS powierzchnia sal jest w większości przypadków spełniona.
10. W większości sal istnieje możliwość zapewnienia przejścia o szerokości min. 120 cm.
11. W obrębie sal nie zapewnia się pomieszczenia lub strefy do pracy indywidualnej (strefa ciszy).

Rekomendacje (poziom podstawowy)

Rekomendacje zalecane

1. Zapewnienie właściwej wysokości rozmieszczenia włączników światła i kontaktów.
2. Zapewnienie jak największego wysycenia standardem sal lekcyjnych.

Rekomendacje (poziom średniozaawansowany)

Rekomendacje obligatoryjne

1. Spełnienie wymagań określonych w standardzie przez wymagane minimum 25% sal lekcyjnych.
2. Uzupełnienie wyposażenia „safe space” dla lepszego zabezpieczenia intymności korzystającego z nich ucznia (namioty, kotary).
3. Aranżacja sal zgodnie z bieżącymi potrzebami użytkowników.
4. Podkreślenie kolorem usytuowania: drzwi, części mebli i urządzeń (kontrast względem tła wynosić powinien nie mniej niż 50% (wskaźnik LRV).
5. Zapewnienie kontrastu kolorystycznego między ścianą a posadzką w salach.
6. Zapewnienie odróżniających się barwą na tle otoczenia mebli, zapewnienie mebli z zaokrąglonymi narożnikami w strefach ruchu.

Rekomendacje zalecane

1. Wdrożenie zmian organizacyjnych, umożliwiających zapewnienie zwiększonej powierzchni na jednego ucznia (zamiana sal pomiędzy oddziałami).
2. Zapewnienie w salach przejścia o szerokości min. 120 cm.
3. Zapewnienie przy salach pomieszczenia lub strefy do pracy indywidualnej (strefa ciszy).
4. Jak największe wysycenie sal standardem – ponad minimum określone w MDS.

Realizacja standardów dostępności technicznej

W zakresie spełnienia poziomu podstawowego w toku audytu stwierdzono, iż:

1. Standard należy uznać za osiągnięty, gdy poniższe wymagania spełnia minimum 10% sal lekcyjnych, zlokalizowanych na kondygnacji dostępnej.
2. Meble w salach lekcyjnych zgodne są z normą PN-EN 1729-1. W części sal zapewniono meble regulowane w zakresie wysokości krzesła i stolika.
3. W żadnej z sal nie ma stanowiska regulowanego, zgodnego z MDS.

4. Sale wyposażone są w meble służące do przechowywania pomocy dydaktycznych zgodne z MDS
5. Zapewniona jest dostępność wyposażenia adekwatnego do potrzeb oraz środków nietrwałych, służących do realizacji procesu dydaktycznego, zakładającego zastosowanie zróżnicowanych rozwiązań wspierających specjalne potrzeby edukacyjne uczniów, jednak może ono wymagać uzupełnienia zgodnie z bieżącymi potrzebami.

W zakresie spełnienia poziomu podstawowego w toku audytu stwierdzono, iż:

1. Żadna z sal lekcyjnych nie spełnia wymogów poziomu podstawowego. W salach lekcyjnych spełnione są kryteria określone w standardzie na poziomie podstawowym (wymagane i zalecane).
2. Szkoła nie posiada 25% stanowisk pracy regulowanych i o spełniającym standardy MDS blacie.
3. Stosowane są produkty wyciszające hałas powodowany poruszaniem krzesłami.
4. Nie zapewniono tablic o regulowanej wysokości.
5. W salach nie stosuje się oświetlenia LED (lub inne o porównywalnych lub lepszych parametrach i właściwościach), umożliwiającego regulację natężenia i liczby źródeł światła.
6. W wyposażeniu sal znajdują się sprzęty komputerowe (komputer stacjonarny lub laptop) wraz z oprogramowaniem oraz niezbędnymi urządzeniami peryferyjnymi, m.in. dla zapewnienia wsparcia wizualnego, komunikacji wspomagającej i alternatywnej oraz dostosowania formy i treści.
7. Szkoła nie posiada pętli indukcyjnej i nie umożliwia jej zastosowania.

Rekomendacje (poziom podstawowy)

1. Spełnienie standardu w minimum 10% sal lekcyjnych, zlokalizowanych na kondygnacji dostępnej.
2. Uzupełnienie wyposażenia sal w stanowiska regulowane, zgodne z MDS.

3. Uzupełnienie wyposażenia i drobnych pomocy dydaktycznych służących do realizacji indywidualnych potrzeb – zgodnie z bieżącymi potrzebami.

Rekomendacje (poziom średniozaawansowany)

1. Spełnienie wymogów poziomu podstawowego i średniego w 25% sal lekcyjnych.
2. W szczególności – uzupełnienie sal w pętle indukcyjne lub zapewnienie w szkole przenośnej pętli indukcyjnej/systemu FM, zapewnienie w salach tablic o regulowanej wysokości.
3. Zapewnienie oświetlenia LED (lub o porównywalnych parametrach) z możliwością regulacji.
4. Doposażenie sal w wyposażenie i drobne pomoce umożliwiające realizację indywidualnych potrzeb – zgodnie z bieżącymi potrzebami.

Salę sportowe (poziom podstawowy i średniozaawansowany)

W toku audytu, w odniesieniu do standardów poziomu podstawowego, stwierdzono, iż:

1. Szkoła posiada salę sportową spełniającą wymogi MDS w zakresie: posadzek, oświetlenia, dojścia i wejścia do sali.
2. Sala sportowa nie posiada dostępnego dla osób z niepełnosprawnością ruchową, doposażonego w prysznic, węzła szatniowo-sanitarnego.

W toku audytu, w odniesieniu do standardów poziomu średniozaawansowanego, stwierdzono, iż:

1. Sale sportowe nie odpowiadają warunkom określonym na poziomie podstawowym, w tym warunkom określonym na poziomie podstawowym jako zalecane rozwiązania.
2. W obrębie strefy sportowej nie zapewniono dostępnego dla OzN węzła szatniowo-sanitarnego, miejsce do przebierania i przechowywania ubrań.

Rekomendacje (poziom podstawowy)

1. Zapewnienie przy sali sportowej dostępnego dla osób z niepełnosprawnością ruchową, doposażonego w prysznic i doposażonego w prysznic, węzła szatniowo-sanitarnego.

Rekomendacje (poziom średniozaawansowany)

1. Zapewnienie przy sali sportowej dostępnego dla OzN, doposażonego w prysznic i miejsce do przebierania i przechowywania ubrań, węzła szatniowo-sanitarnego.

Sale rewalidacyjne, gabinety specjalistyczne (poziom podstawowy i średniozaawansowany)

Realizacja standardów dostępności architektonicznej

W toku audytu stwierdzono, iż w zakresie standardu poziomu podstawowego:

1. W szkole znajduje się 7 pomieszczeń pełniących rolę sal rewalidacyjnych/gabinetów specjalistycznych, w tym gabinety: psychologa, pedagoga, logopedy, sala do rehabilitacji, sala do zajęć w sferze sensoryczno-motorycznej, sala do prowadzenia zajęć kulinarnych i z zakresu czynności dnia codziennego. zajęć z zakresu integracji sensorycznej. Wszystkie gabinety znajdują się na kondygnacjach dostępnych, jednak część posiada bariery w zakresie trasy wolnej od przeszkód, szerokości drzwi etc. (gabinety zlokalizowane przy sali do zajęć kulinarnych).
2. W większości pomieszczeń rewalidacyjnych zapewniono dostęp do światła naturalnego i zapewniono regulację jego dostępu. Żadne z pomieszczeń posiadających dostęp do światła dziennego nie umożliwia całkowitego zaciemnienia.
3. W większości gabinetów zachowano kontrast między płaszczyzną pionową a poziomą, ale wyposażenie nie wyróżnia się na tle otoczenia.

4. W pomieszczeniach rewalidacyjnych przejścia między meblami oraz przestrzenie manewrowe w większości przypadków spełniają wymogi MDS.
5. Posadzki i ściany mają matową (miejscowe błyszczenie podłogi spowodowane naniesieniem warstwy ochronnej) i antypoślizgową powierzchnię. W miejscach, których specyfika tego wymaga zastosowano wykładziny dywanowe. Zastosowane rozwiązania są łatwe w utrzymaniu czystości.

W toku audytu stwierdzono, iż w zakresie standardu poziomu średniozaawansowanego:

1. Sale rewalidacyjne w większości odpowiadają warunkom określonym na poziomie podstawowym, w tym warunkom określonym na poziomie podstawowym jako zalecane rozwiązania.
2. Gabinet logopedy nie posiada wymiarów określonych w standardzie.
3. Pomieszczenia psychologa/pedagoga, częściowo spełniają wymiary określone w standardzie.
4. Sala rehabilitacyjna spełnia wymiary określone w MDS.
5. Szkoła nie posiada sali doświadczania świata. Rolę sali integracji sensorycznej pełnią dwie połączone salki rehabilitacyjne.
6. W szkole nie ma pomieszczeń skierowanych stricte na potrzeby uczniów z daną niepełnosprawnością.
7. W gabinetach nie zastosowano ścian i sufitów z materiałów dźwiękochłonnych.

Rekomendacje (poziom podstawowy)

Rekomendacje obligatoryjne

1. Montaż rolet lub zastosowanie innych rozwiązań umożliwiających regulację dostępu światła dziennego do pomieszczeń – w celu umożliwienia całkowitego zaciemnienia pomieszczenia.

Rekomendacje zalecane

1. Stworzenie sali doświadczania świata lub doposażenie w tym zakresie sal rehabilitacyjnych.

Rekomendacje (poziom średniozaawansowany)

Rekomendacje obligatoryjne

1. Zapewnienie sali doświadczania świata.

Rekomendacje zalecane

1. Stworzenie pomieszczeń skierowanych stricte na potrzeby uczniów z daną niepełnosprawnością.
2. Zastosowanie w gabinetach do pracy cichej ścian i sufitów z materiałów dźwiękochłonnych.

Realizacja standardów dostępności technicznej

W toku badania audytowego stwierdzono, iż w zakresie realizacji standardu poziomu podstawowego:

1. W szkole zapewniona jest przestrzeń do prowadzenia wsparcia w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, prowadzenia zajęć rewalidacyjnych oraz innych zajęć, organizowanych ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne ucznia, wyposażona w stanowiska dostosowane do pracy indywidualnej z uczniem oraz do pracy w małej grupie. W szkole znajdują się gabinety pedagoga, logopedy, sale rehabilitacyjne etc.
2. W w/w pomieszczeniach brak jest minimum jednego stanowiska dla ucznia z regulacją wysokości wyposażenia oraz oświetleniem punktowym.
3. W w/w pomieszczeniach znajdują się meble służące do przechowywania pomocy dydaktycznych zgodne z wymogami MDS.

4. Wyznaczona jest przestrzeń „wolna” do pracy z uczniem w pozycji innej niż praca przy biurku, czyli miejsce do pracy na poziomie podłogi (niezbędne wyposażenie, np.: wykładzina dywanowa lub dywan, materace, poduchy lub puffy).
5. Kadra ma zapewniony dostęp do wyposażenia i pomocy pozwalającego prowadzić wsparcie wynikające ze zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych, jednakże może on wymagać uzupełnienia zgodnie z bieżącymi potrzebami.

W toku badania audytowego stwierdzono, iż w zakresie realizacji standardu poziomu średniozaawansowanego:

1. Szkoła nie posiada pomieszczenia w pełni spełniającego standard na poziomie podstawowym.
2. Szkoła posiada pomieszczenia dostosowane do organizacji pracy w małej grupie (do 5 osób) i realizacji np. zindywidualizowanej ścieżki kształcenia.
3. Do oświetlenia nie są stosowane żarówki LED (lub inne o porównywalnych lub lepszych parametrach i właściwościach).
4. W pomieszczeniu nie zastosowano rozwiązań akustycznych pozwalających dla parametrów: czas pogłosu oraz wskaźnik transmisji mowy osiągnąć wartości określone dla sal lekcyjnych - zgodnie z normą PN-B-02151-4:2015-06.

Rekomendacje (poziom podstawowy)

1. Doposażenie gabinetów specjalistycznych zgodnie z bieżącymi potrzebami.
2. Doposażenie gabinetów specjalistycznych w stanowisko regulowane, zgodne z MDS.

Rekomendacje (poziom średniozaawansowany)

1. Zapewnienie pomieszczenia w pełni spełniającego standard na poziomie podstawowym.
2. Wymiana oświetlenia w gabinetach na żarówki LED (lub inne o porównywalnych lub lepszych parametrach i właściwościach).

3. Zastosowanie w gabinetach rozwiązań akustycznych pozwalających dla parametrów: czas pogłosu oraz wskaźnik transmisji mowy osiągnąć wartości określone dla sal lekcyjnych – zgodnie z normą PN-B-02151-4:2015-06.

Stołówka szkolna (poziom podstawowy i średniozaawansowany)

Realizacja standardów dostępności architektonicznej

W toku badania audytowego stwierdzono, iż:

1. W pomieszczeniu posadzki są antypoślizgowe, równe, bez uszkodzeń, jednakże między płaszczyzną pionową a poziomą nie zapewniono kontrastu barwnego na poziomie 50% LRV.
2. Pomieszczenie jest wyraźnie oznakowane i zapewniono do niego odpowiednie dojście o odpowiedniej szerokości. Dojście jest pozbawione przeszkód.
3. Lada w miejscu wydawania posiłku spełnia wymogi MDS w zakresie wysokości, ale wymaga wydłużenia.
4. W pomieszczeniu przejścia między stołami są miejscami węższe niż 90 cm.
5. W miejscach strategicznych częściowo (drzwi) zapewniona jest powierzchnia manewrowa 150x150 cm, nie zapewniono jej w strefie odbioru posiłku.
6. Kolorystyka mebli nie kontrastuje z barwą płaszczyzn pionowych i poziomych.

Rekomendacje

Rekomendacje obligatoryjne

1. Zapewnienie między płaszczyzną pionową a poziomą kontrastu barwnego na poziomie 50% LRV.
2. Wydłużenie lady do wydawania posiłków.

Rekomendacje zalecane

1. Zapewnienie w pomieszczeniu przejścia między stołami szerszego niż 90 cm.
2. Doposażenie pomieszczenia w meble, których kolorystyka kontrastuje z barwą płaszczyzn pionowych i poziomych lub zastosowanie na istniejących meblach oznaczeń kontrastujących.
3. Zapewnienie przestrzeni manewrowej w strefie wydawania posiłków.

Realizacja standardów dostępności technicznej

W toku badania audytowego, w odniesieniu do standardu poziomu podstawowego, stwierdzono, iż:

1. Szkoła posiada stołówkę zlokalizowaną na poziomie dostępnym.
2. W stołówce zapewnione i dostosowane do warunków antropometrycznych uczniów są miejsca spożywania posiłków. Krzesła i stoły dopasowane są do wzrostu uczniów, spełniają parametry opisane w obowiązującej aktualnie normie PN-EN 1729-1.
3. Stołówka nie posiada stanowiska wyposażonego w krzesło z regulacją wysokości oraz stół posiadający możliwość regulacji wysokości blatu.

W toku badania audytowego, w odniesieniu do standardu poziomu średniozaawansowanego, stwierdzono, iż:

1. Stołówka nie spełnia kryteriów określonych w standardzie na poziomie podstawowym.
2. Do oświetlenia stołówki nie są stosowane żarówki LED (lub inne o porównywalnych lub lepszych parametrach i właściwościach).

Rekomendacje (poziom podstawowy)

1. Doposażenie stołówki w stanowisko wyposażone w krzesło z regulacją wysokości oraz stół posiadający możliwość regulacji wysokości blatu.

Rekomendacje (poziom średniozaawansowany)

1. Spełnienie kryteriów określonych w standardzie na poziomie podstawowym.

2. Wymiana oświetlenia na żarówki LED (lub inne o porównywalnych lub lepszych parametrach i właściwościach).

Świetlica szkolna (poziom podstawowy i średniozaawansowany)

Realizacja standardów dostępności architektonicznej

W odniesieniu do realizacji standardu w zakresie poziomu podstawowego stwierdzono, iż:

1. W pomieszczeniu posadzki są antypoślizgowe, równe, bez uszkodzeń.
2. Między płaszczyzną pionową a poziomą nie jest zapewniony kontrast barwny.
3. Oświetlenie naturalne i sztuczne jest rozmieszczone równomiernie (nie ma miejsc ciemniejszych i jaśniejszych). W oknach zamontowane są rolety lub żaluzje umożliwiające ograniczenie dostępu promieni słonecznych.
4. Pomieszczenie jest wyraźnie oznakowane, a dojście do niego zapewniono wszystkim użytkownikom:
  - a. szerokość dojścia do pomieszczenia jest nie węższa niż 160 cm,
  - b. na drodze dojścia nie ma barier ograniczających dostęp do pomieszczenia (trasa wolna od przeszkód),
  - c. pomiędzy meblami miejscami zapewnione są przejścia nie węższe niż 90 cm,
  - d. w miejscach strategicznych (przy wejściu) powierzchnia manewrowa spełnia wymogi MDS.

W odniesieniu do realizacji standardu w zakresie poziomu średniozaawansowanego stwierdzono, iż:

1. Pomieszczenie nie spełnia standardów poziomu podstawowego (obligatoryjnych i zalecanych).
2. W pomieszczeniu nie zapewniono miejsca wyciszenia.
3. Przy świetlicy nie ma pomieszczenia sanitarnego.

4. Świetlica nie jest podzielona na strefy: do nauki i do zabawy.

Rekomendacje (poziom podstawowy)

1. Zapewnienie między płaszczyzną pionową a poziomą kontrastu barwnego.

Rekomendacje (poziom średniozaawansowany)

1. Spełnienie wymogów poziomu podstawowego (zalecanych i obligatoryjnych).
2. Zapewnienie w pomieszczeniu miejsca wyciszenia.
3. Zapewnienie przy świetlicy pomieszczenia sanitarnego.
4. Podział pomieszczenia na strefy: do nauki i do zabawy.

Realizacja standardów dostępności technicznej

W odniesieniu do realizacji standardu z poziomu podstawowego stwierdzono, iż:

1. Świetlica nie posiada podziału na strefy i przestrzeni dedykowanej, gdzie można prowadzić zajęcia wymagające ciszy oraz zapewniające ciszę do indywidualnej aktywności uczniów.
2. Świetlica zlokalizowana jest na dostępnym poziomie.
3. Krzesła i stoły dopasowane są do wzrostu uczniów i spełniają parametry opisane w obowiązującej aktualnie normie PN-EN 1729-1.
4. Nie zapewniono minimum jednego stanowiska pracy z możliwością regulacji, spełniającego wymogi MDS – istniejące stanowisko nie pozwala na regulację nachylenia blatu.
5. Pomieszczenie wyposażone jest w meble służące do przechowywania pomocy dydaktycznych, zgodne z MDS.
6. W świetlicy zapewniona jest dostępność wyposażenia adekwatnego do potrzeb oraz środków nietrwałych służących do zapewnienia opieki, zakładając zastosowanie zróżnicowanych rozwiązań wspierających specjalne potrzeby uczniów.

W odniesieniu do realizacji standardu z poziomu średniozaawansowanego stwierdzono, iż:

1. Pomieszczenie świetlicowe nie spełnia kryteriów określonych w standardzie na poziomie podstawowym.
2. W świetlicy stosowane są produkty wyciszające hałas, powodowany poruszaniem krzesłami - nakładki filcowe na nogi krzesel.
3. Do oświetlenia nie są stosowane żarówki LED (lub inne o porównywalnych lub lepszych parametrach i właściwościach).

Rekomendacje (poziom podstawowy)

1. Podział świetlicy na strefy i przestrzeń dedykowaną, gdzie można prowadzić zajęcia wymagające ciszy oraz zapewniające ciszę do indywidualnej aktywności uczniów.
2. Zapewnienie minimum jednego stanowiska pracy z możliwością regulacji, spełniającego wymogi MDS oraz odpowiedniej przestrzeni manewrowej przy nim.
3. Uzupełnienie wyposażenia służącego do zapewnienia opieki – zgodnie z bieżącymi potrzebami.

Rekomendacje (poziom średniozaawansowany)

1. Spełnienie w pomieszczeniu kryteriów określonych w standardzie na poziomie podstawowym.
2. Wymiana oświetlenia na zgodne z zapisami MDS.

Biblioteka szkolna (poziom podstawowy i średniozaawansowany)

Realizacja standardów dostępności architektonicznej

W zakresie wymogów standardu dla poziomu podstawowego w toku audytu stwierdzono, iż:

1. W pomieszczeniu posadzki (wykładzina) są antypoślizgowe, równe, bez uszkodzeń, ale nie zapewniono kontrastu między płaszczyzną pionową a poziomą.

2. Oświetlenie naturalne i sztuczne rozmieszczone jest równomiernie, w oknach zamontowano rolety, jednak nie umożliwiają ograniczenie dostępu promieni słonecznych.
3. Pomieszczenie nie jest wyraźnie oznakowane. Dostęp do pomieszczenia zapewniono wszystkim użytkownikom.
4. Szerokość dojścia do pomieszczenia jest zgodna z MDS. Zachowano trasę wolną od przeszkód.
5. Szerokość przejść pomiędzy meblami oraz powierzchnia przestrzeni manewrowych nie jest zgodna z MDS.

W zakresie wymogów standardu dla poziomu średniozaawansowanego w toku audytu stwierdzono, iż:

1. Biblioteka nie spełnia warunków opisanych na poziomie podstawowym, w tym warunków określonych na poziomie podstawowym jako zalecane rozwiązania.
2. Nie zapewniono dostępu do regałów z książkami wszystkim użytkownikom, niezależnie od ich niepełnosprawności.
3. Przejścia między regałami są węższe niż 150 cm.
4. Książki są częściowo usytuowane na wysokości od 40 do 140 cm.
5. Zapewnia się wsparcie ze strony personelu w dostępie do książek usytuowanych na wysokości powyżej 140 cm.

Rekomendacje (poziom podstawowy)

Rekomendacje obligatoryjne

1. Zapewnienie kontrastu między płaszczyzną pionową i poziomą.
2. Montaż rolet/żaluzji umożliwiających ograniczenie dostępu promieni słonecznych.

Rekomendacje zalecane

1. Oznakowanie pomieszczenia w sposób zgodny z MDS.

2. Zapewnienie przestrzeni manewrowych i szerokości przejść pomiędzy meblami zgodnych z MDS.

Rekomendacje (poziom średniozaawansowany)

Rekomendacje obligatoryjne

1. Spełnienie wymogów poziomu podstawowego (obligatoryjnych i zalecanych).
2. Zapewnienie dostępu do regałów z książkami wszystkim użytkownikom, niezależnie od ich niepełnosprawności.

Rekomendacje zalecane

1. Zapewnienie przejścia między regałami o szerokości minimum 150 cm.

Realizacja standardów dostępności technicznej

W zakresie wymogów standardu dla poziomu podstawowego w toku audytu stwierdzono, iż:

1. Biblioteka zlokalizowana jest na poziomie dostępnym.
2. Pomieszczenie nie posiada stanowiska pracy personelu biblioteki zgodnego ze standardem MDS (brak wysunięcia blatu i przestrzeni manewrowej) oraz stanowiska pracy dla ucznia zgodnego ze standardem.
3. Stanowiska pracy dla uczniów nie posiadają oświetlenia punktowego.
4. Lektury szkolne oraz wybrane książki, dostępne są także w formacie e-booka/audiobooka.

W zakresie wymogów standardu dla poziomu średniozaawansowanego w toku audytu stwierdzono, iż:

1. Biblioteka nie spełnia wymogów poziomu podstawowego.
2. Oświetlenie w bibliotece nie spełnia wymogów MDS (nie zastosowano oświetlenia LED o odpowiedniej temperaturze barwowej, brak możliwości regulacji natężenia światła).

3. W bibliotece brakuje wyposażenia umożliwiającego odczyt książek przez uczniów z dysfunkcją wzroku.
4. Nie wydzielono kącia cichej nauki.
5. W bibliotece znajduje się literatura specjalistyczna, w razie potrzeby udostępniana rodzicom.

Rekomendacje (poziom podstawowy)

1. Doposażenie biblioteki w stanowisko pracy zgodne z MDS/modyfikacja istniejącego stanowiska.
2. Zapewnienie przestrzeni manewrowej.
3. Zapewnienie minimum jednego stanowisko pracy wyposażonego w krzesło z regulacją wysokości oraz stół posiadający możliwość regulacji wysokości blatu oraz kąta jego nachylenia. Blat ma mieć szerokość minimum 75 cm i głębokość minimum 50 cm. Nie powinien być koloru białego (brak kontrastu z białą kartką), ani wykonany z materiałów błyszczących (odbijających światło). Lokalizacja stanowiska powinna pozwalać na zapewnienie niezbędnej przestrzeni manewrowej.
4. Wyposażenie stanowisk pracy w oświetlenie punktowe.
5. Doposażenie biblioteki w lektury szkolne oraz wybrane książki w formacie e-booka/ audiobooka (fakultatywnie).

Rekomendacje (poziom średniozaawansowany)

1. Spełnienie wymogów poziomu podstawowego.
2. Wymiana oświetlenia na spełniające wymogi MDS (oświetlenia LED o odpowiedniej temperaturze barwowej, z możliwością regulacji natężenia światła).
3. Doposażenie biblioteki w sprzęt umożliwiający odczyt książek przez uczniów z dysfunkcją wzroku.
4. Wydzielenie kącia cichej nauki.
5. Doposażenie biblioteki w literaturę specjalistyczną (fakultatywnie).

6. Informowanie rodziców/opiekunów prawnych o możliwości korzystania przez nich z zasobów bibliotecznych (na stronie internetowej szkoły, na tablicach informacyjnych, poprzez mailing i w czasie spotkań indywidualnych i na zebraniach/warsztatach/konsultacjach).

Przestrzenie wyciszenia (poziom podstawowy i średniozaawansowany)

W odniesieniu do standardów poziomu podstawowego w toku audytu stwierdzono, iż:

1. Miejsca wyciszenia, służące bezpiecznemu opanowaniu ataku agresji oraz uspokojeniu się, mieszczące się w obrębie sal lekcyjnych wymagają doposażenia dla zachowania zgodności z MDS.
2. W szkole nie wyznaczono pomieszczenia przeznaczonego do wyciszenia.

W odniesieniu do standardów poziomu średniozaawansowanego w toku audytu stwierdzono, iż:

1. Szkoła nie spełnia standardów poziomu podstawowego – nie wyznaczono pomieszczenia będącego miejscem wyciszenia, nie wyznaczono kątek wyciszenia spełniających standard MDS.

Rekomendacje (poziom podstawowy)

1. Wyznaczenie pomieszczenia – miejsca wyciszenia, zgodnego z MDS. Miejsce to może być współdzielone (np. gabinet specjalistyczny).
2. Doposażenie kątek wyciszenia w klasach w sprzęt umożliwiający odgroźnienie się od reszty pomieszczenia (np. namioty, kotary etc.)

Rekomendacje (poziom średniozaawansowany)

1. Spełnienie standardów poziomu podstawowego dla kątek wyciszenia.

2. Spełnienie standardów poziomu podstawowego dla miejsca wyciszenia (odrębne pomieszczenie wyciszenia – możliwe współdzielenie przestrzeni z gabinetem specjalistycznym).
3. Wyposażenie miejsca wyciszenia w oświetlenie LED o odpowiedniej temperaturze barwowej, z możliwością regulacji natężenia światła i zmiany jego barwy
4. Zastosowanie w miejscu wyciszenia rozwiązań akustycznych pozwalających dla parametrów: czas pogłosu oraz wskaźnik transmisji mowy osiągnąć wartości określone dla sal lekcyjnych - zgodnie z normą PN-B-02151-4:2015-06.
5. Zastosowanie w wybranej części pomieszczenia miękkich paneli ściennych (fakultatywnie).
6. Zapewnienie kąciaków wyciszenia w minimum 10% sal lekcyjnych (w salach realizujących standardy architektoniczne i techniczne dla sal lekcyjnych).
7. Zapewnienie kącika wyciszenia w minimum jednej przestrzeni wspólnej (np. biblioteka, świetlica), spełniającej standardy określone dla przestrzeni wspólnych.

Przestrzeń do prowadzenia zajęć w sferze motorycznej, sensorycznej i poznawczej (poziom średniozaawansowany)

W toku prowadzonego badania audytowego stwierdzono, iż:

1. W szkole wydzielono przestrzeń dedykowaną do prowadzenia zajęć w sferze motorycznej, sensorycznej i poznawczej, jednakże nie spełnia ona wszystkich wymogów określonych w standardzie.
2. W pomieszczeniu nie zapewniono minimum jednego stanowisko dla ucznia z regulacją nachylenia blatu i oświetleniem punktowym.
3. Zapewnione jest miejsce do przechowywania specjalistycznego sprzętu wspomagającego. Meble służące do przechowywania pomocy dydaktycznych

dostępne są dla osoby prowadzącej zajęcia i uczestników zajęć. Szafki zlokalizowane w sali zaprojektowano zgodnie z wymogami MDS.

4. Pomieszczenie wyposażone jest w dużej mierze zgodnie z wymogami MDS, jednakże może wymagać doposażenia.
5. Do oświetlenia nie są stosowane żarówki LED (lub inne o porównywalnych lub lepszych parametrach i właściwościach), nie spełnia norm MDS w zakresie temperatury barwowej. Możliwe jest dostosowywanie oświetlenia do warunków otoczenia i potrzeb uczniów poprzez włączanie lub wyłączanie części źródeł światła. Nie ma możliwości regulacji natężenia światła.
6. W pomieszczeniu nie zastosowano rozwiązań akustycznych pozwalających dla parametrów czasu pogłosu oraz wskaźnika transmisji mowy osiągnąć wartości określone dla sal lekcyjnych - zgodnie z normą PN-B-02151-4:2015-06.
7. Kadra ma zapewniony dostęp do wyposażenia pozwalającego prowadzić wsparcie wynikające ze zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych, jednakże może ono wymagać uzupełnienia.

Rekomendacje

1. Zapewnienie minimum jednego stanowisko dla ucznia z regulacją nachylenia blatu i oświetleniem punktowym.
2. Doposażenie pomieszczenia zgodnie z bieżącymi potrzebami uczniów.
3. Wymiana oświetlenia na zgodne z MDS.
4. Wprowadzenie rozwiązań akustycznych pozwalających dla parametrów czasu pogłosu oraz wskaźnika transmisji mowy osiągnąć wartości określone dla sal lekcyjnych - zgodnie z normą PN-B-02151-4:2015-06.

Pomieszczenia sanitarne (poziom podstawowy i średniozaawansowany)

W ramach badania audytowego stwierdzono, że w zakresie realizacji standardu poziomu podstawowego:

1. Podlegające audytowi toalety, deklarowane przez szkołę jako dostępne (5 pomieszczeń), nie spełniają wymogów MDS. Braki w zakresie realizacji standardu są zróżnicowane.
2. Zapewniono trasę wolną od przeszkód w obrębie dojścia do toalety oraz zalecaną przestrzeń manewrową przed wejściem do pomieszczeń.
3. Drzwi wejściowe do toalet są częściowo pozbawione progów, w części pomieszczeń zastosowano listę (ok. 1 cm). Szerokość drzwi wynosi nie mniej niż 90 cm.
4. Misy ustępowe nie spełniają wymogów MDS (stojące, nieprawidłowa długość).
- A. Umywalki w części pomieszczeń nie spełniają wymogów MDS (w zakresie wysokości, przestrzeni wolnej pod umywalką, wymiarów umywalki).
- B. W większości pomieszczeń brak tzw. powierzchni aktywności o wymiarach min. 90x120 cm (wymóg spełnia toaleta przy sali rehabilitacyjnej).
5. Zapewnia się pomoc asystencką w przypadku zaistnienia takiej potrzeby.
6. Uchwyty umożliwiające korzystanie z urządzeń sanitarnych we wszystkich pomieszczeniach nie są zgodne z MDS.
7. Nie wszystkie urządzenia typu dozownik mydła, suszarka czy podajnik ręczników papierowych mocowane są na wysokości od 80 do 110 cm.
8. W części pomieszczeń brakuje luster, w pomieszczeniach wyposażonych w lustra, umieszczone są one na nieprawidłowej wysokości.
9. Źródła światła rozłożone są równomiernie w całej przestrzeni.
10. Posadzki są antypoślizgowe i mają matową powierzchnię.
11. Zapewniono pomieszczenie higieniczne, tzw. changing place wyposażone, oprócz miski ustępowej, między innymi w leżankę, prysznic i umywalkę, jednakże

wyposażenie sanitarne w pomieszczeniu, jak i samo pomieszczenie nie spełnia wymogów MDS.

12. Kolorystyka wykończenia wnętrz pomieszczeń sanitarnych i urządzeń (dozowniki, sedesy, umywalki) nie ma zachowanych odpowiednich kontrastów barwnych.

W ramach badania audytowego stwierdzono, że w zakresie realizacji standardu poziomu średniozaawansowanego:

1. Szkoła nie spełnia wymogów poziomu podstawowego (obligatoryjnych i zalecanych) w zakresie dostępności pomieszczeń sanitarnych.
2. Szkoła nie posiada pomieszczenia sanitarnego spełniającego wymogi MDS dla poziomu średniozaawansowanego, w tym pomieszczenia wymiarowanego dla dzieci młodszych.
3. Nie zapewniono na każdej kondygnacji minimum jednej toalety spełniającej standardy MDS minimum na poziomie podstawowym (w zakresie kryteriów obligatoryjnych i zalecanych).
4. W pomieszczeniach sanitarnych (nie tylko przeznaczonych dla OzN) nie zapewniono właściwego kontrastu kolorystycznego (min. 30% LRV) między wyposażeniem a tłem pomieszczenia.

Rekomendacje (poziom podstawowy)

Rekomendacje obligatoryjne

1. Zapewnienie minimum jednego pomieszczenia sanitarnego w pełni zgodnego ze standardem MDS w zakresie wymogów obligatoryjnych.
2. Zapewnienie pomieszczenia higienicznego, tzw. changing place wyposażonego, oprócz miski ustępowej, między innymi w leżankę, prysznic i umywalkę, zgodnego z wymogami MDS w zakresie wymogów obligatoryjnych.

Rekomendacje zalecane

1. Zapewnienie minimum jednego pomieszczenia sanitarnego w pełni zgodnego ze standardem MDS w zakresie wymogów obligatoryjnych i zalecanych.
2. Zapewnienie pomieszczenia higienicznego, tzw. changing place wyposażonego, oprócz miski ustępowej, między innymi w leżankę, prysznic i umywalkę, zgodnego z wymogami MDS w zakresie wymogów obligatoryjnych i zalecanych.

Rekomendacje (poziom średniozaawansowany)

Rekomendacje obligatoryjne

1. Spełnienie wymogów poziomu podstawowego (obligatoryjnych i zalecanych) w zakresie dostępności pomieszczeń sanitarnych.
2. Zapewnienie minimum jednego pomieszczenia sanitarnego spełniającego wymogi MDS dla poziomu średniozaawansowanego (minimum zalecenia obligatoryjne).
3. Zapewnienie na każdej kondygnacji minimum jednej toalety spełniającej standardy MDS minimum na poziomie podstawowym (w zakresie kryteriów obligatoryjnych i zalecanych).
4. Zapewnienie w pomieszczeniach sanitarnych (nie tylko przeznaczonych dla OzN) kontrastu kolorystycznego (min. 30% LRV) między wyposażeniem a tłem pomieszczenia.

Rekomendacje zalecane

1. Zapewnienie minimum jednego pomieszczenia dostosowanego dla osób z niepełnosprawnościami, wymiarowanego dla dzieci młodszych.

Gabinet profilaktyki zdrowotnej

W toku audytu stwierdzono, iż:

1. Szkoła posiada wydzielony gabinet profilaktyki zdrowotnej, znajdujący się na kondygnacji dostępnej.
2. W gabinecie nie zapewniono regulowanego stanowiska pracy, spełniającego wymogi MDS.
3. Gabinet wyposażony jest w kozetkę posiadającą regulację wysokości zagłówka, jednak bez regulacji wysokości całego siedziska.
4. W gabinecie nie zapewniono pomocy do AAC.
5. Gabinetu nie wyposażono w telefon służący do kontaktu z rodzicami/opiekunami prawnymi.

Rekomendacje

1. Zapewnienie regulowanego stanowiska pracy, spełniającego wymogi MDS.
2. Wyposażenie gabinetu w kozetkę o możliwości regulacji wysokości całego siedziska.
3. Zapewnienie pomocy do AAC.
4. Wyposażenie gabinetu w telefon służący do kontaktu z rodzicami/opiekunami prawnymi.

Otoczenie obiektów oświatowych (poziom średniozaawansowany)

W toku badania audytowego stwierdzono, iż:

1. Nie wszystkie tereny zewnętrzne dostosowane są w taki sposób, aby osoby ze szczególnymi potrzebami mogły korzystać z urządzeń i boisk w sposób zapewniający im uczestnictwo bierne i czynne w zawodach sportowych.
2. Zagospodarowanie terenu wokół szkoły częściowo uwzględnia dostępność do istotnych elementów działki, tj. terenów sportowych czy rekreacyjnych wszystkim uczniom.
3. Do przestrzeni sportowych i rekreacyjnych nie są doprowadzone utwardzone ścieżki, wolne od przeszkód (np. krawężników) i wykonane z nawierzchni umożliwiających

poruszanie się osób na wózkach inwalidzkich – brak dojścia do placu zabaw (ścieżka przez trawnik). Istniejące ciągi piesze, prowadzące do terenów sportowych wymagają dostosowania do warunków MDS.

4. Szkoła nie spełnia minimalnego odsetku urządzeń na placu zabaw dla dzieci młodszych dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnością narządu ruchu, w tym osób poruszających się na wózkach.

Rekomendacje

1. Dostosowanie ciągów pieszych prowadzących do terenów sportowych i rekreacyjnych zgodnie z MDS.
2. Zapewnienie na placu zabaw urządzeń dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnością narządu ruchu, w tym osób poruszających się na wózkach.

Bezpieczeństwo przeciwpożarowe i ewakuacja (poziom podstawowy i średniozaawansowany)

W toku badania audytowego stwierdzono, iż w zakresie realizacji standardu poziomu podstawowego:

1. Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego wdrożona w szkole częściowo uwzględnia specjalne potrzeby wynikające z niepełnosprawności oraz sposób reagowania i działania.
2. Kadra szkoły zaznajomiona jest z zagadnieniami dotyczącymi bezpieczeństwa i ewakuacji.
3. Szkoła posiada oznakowanie dróg i wyjść przeciwpożarowych.
4. W szkole organizuje się cyklicznie próbną ewakuację obiektów, co najmniej jeden raz w roku.

W toku badania audytowego stwierdzono, iż w zakresie realizacji standardu poziomu średniozaawansowanego:

1. Szkoła nie posiada systemu sygnalizacji pożarowej (alarmowego) wyposażonego w sygnalizację akustyczną oraz świetlną.
2. Ewakuacja odbywa się do klatek ewakuacyjnych i schodami w dół do wyjścia na zewnątrz budynku. W ewakuacji osób z niepełnosprawnościami zapewniane jest wsparcie personelu.

Rekomendacje (poziom podstawowy)

1. Dostosowanie instrukcji do potrzeb osób posiadających zróżnicowane niepełnosprawności.

Rekomendacje (poziom średniozaawansowany)

1. Montaż systemu sygnalizacji pożarowej (alarmowego) wyposażonego w sygnalizację akustyczną oraz świetlną.

Obszar edukacyjno-społeczny

Wsparcie i realizacja indywidualnych potrzeb edukacyjnych

Rozpoznawanie indywidualnych potrzeb edukacyjnych uczniów

W toku przeprowadzonego badania audytowanego stwierdzono, iż:

1. Rozpoznawanie indywidualnych potrzeb edukacyjnych (IPE) odbywa się we współpracy z: rodzicami/opiekunami prawnymi uczniów, nauczycielami i specjalistami w szkole poradnią psychologiczno-pedagogiczną (PPP). Po zgłoszeniu przez nauczyciela, specjalistę lub rodzica konieczności obserwacji ucznia pod kątem IPE organizowane są spotkania zespołu specjalistów, spotkanie z rodzicami i pracownikami PPP. Po wstępnej diagnozie przeprowadzonej przez szkolnych specjalistów, uczeń kierowany jest na pogłębione badanie do PPP.
2. Rozpoznanie IPE odbywa się poprzez analizę złożonej przez rodzica/opiekuna prawnego dokumentacji (orzeczenie, dokumentacja medyczna) oraz obserwację realizowaną w toku bieżącej pracy z uczniem w zakresie rozwoju emocjonalno-społecznego, intelektualnego, fizycznego, realizowaną w ciągu 30 dni od dnia przyjęcia ucznia do szkoły oraz opracowuje się dla uczniów z orzeczeniami: Wielospecjalistyczną Ocenę Poziomu Funkcjonowania Ucznia (WOPFU) i Indywidualny Program Edukacyjno-Terapeutyczny (IPET) w tym samym terminie.
3. Zaplanowane działania poddawane są bieżącemu monitoringowi min. trzy razy w roku w toku zebrań zespołu. Rodzice uczestniczą w spotkaniach w celu omówienia podjętych działań i oceny ich skuteczności, mają również możliwość konsultacji z zespołem psychologiczno-pedagogicznym oraz nauczycielami.

4. Dla uczniów z orzeczeniami opracowywane jest WOPFU i IPET.
5. Dla uczniów z orzeczeniami o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych opracowywany jest Indywidualny Program Zajęć (IPZ) i okresowa ocena funkcjonowania uczestnika zajęć rewalidacyjno-wychowawczych.
6. Szkoła nie organizuje konsultacji szkolnych.
7. Zaplanowane działania poddawane są bieżącemu monitoringowi i cyklicznej ewaluacji pod względem efektywności udzielanego wsparcia.
8. Rozpoznawanie indywidualnych potrzeb edukacyjnych odbywa się również w toku komunikacji zdalnej.

Rekomendacje

Rekomendacje obligatoryjne

1. Uwzględnianie potrzeb uczniów w trakcie rozpoznawanie indywidualnych potrzeb edukacyjnych na podstawie obserwacji nauczycieli oraz zgłoszeń rodziców/prawnych opiekunów.
2. Opracowanie WOPFU i IPET zgodnie z zaleceniami zawartymi w orzeczeniach o potrzebie kształcenia specjalnego (m.in. właściwe planowanie zajęć rewalidacyjnych, organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej, udzielania wsparcia z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej w toku bieżącej pracy z uczniem, przydzielanie wsparcia dodatkowej osoby dorosłej) z wykorzystaniem wzoru IPET stanowiącego załącznik nr 7 do Modelu Dostępnej Szkoły.

Rekomendacje zalecane

1. Szkolenie Rady Pedagogicznej w zakresie opracowywania WOPFU i konstruowania IPET oraz organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Realizacja ukierunkowanego wsparcia

W toku badania audytowego stwierdzono, że:

1. W pracy dydaktycznej i wychowawczej uwzględnia się indywidualne tempo rozwoju, zainteresowania oraz mocne strony i możliwości psychofizyczne uczniów, dostosowując dobór instrumentów wsparcia do ich indywidualnych potrzeb.
2. Nauczycie realizują programy nauczania, dostosowując je do indywidualnych potrzeb edukacyjnych uczniów, bez zastosowania uniwersalnych instrumentów wsparcia. Nie zostały one również wskazane w IPET.
3. Brak w IPET informacji o dostosowaniu treści programowych dla uczniów.
4. Szkoła wprowadza racjonalne dostosowania i modyfikacje, uwzględniając zasoby jakimi dysponuje, jednak nie określono, w jakim zakresie jest ono stosowane i dla jakich uczniów.
5. W IPET i WOPFU nie określono ukierunkowanego wsparcia, jakie jest realizowane.
6. Ukierunkowane wsparcie jest realizowane w toku komunikacji zdalnej, jednak nie określono w IPET sposobów, w jakich jest ona dostępna wszystkim podmiotom.
7. Szkoła nie wdraża standardu w zakresie zastosowania uniwersalnych instrumentów wsparcia i nie realizuje obszaru z zakresu konsultacji szkolnych.
8. Ukierunkowane wsparcie nie jest realizowane dla uczniów z innym potrzebami zdiagnozowanymi w szkole lub zgłaszanymi przez rodziców/opiekunów prawnych.

Rekomendacje

Rekomendacje obligatoryjne

1. Opracowanie i realizacja programów nauczania z zastosowaniem uniwersalnych instrumentów wsparcia (UIW).
2. Doposażenie placówki w odpowiedni sprzęt specjalistyczny dla uczniów i wyposażenie techniczne ich stanowiska pracy według zaleceń obszaru architektonicznego i technicznego.

3. Wdrożenie konsultacji szkolnych w zakresie zgodnym z MDS.
4. Doposażenie ucznia w sprzęt specjalistyczny, oprogramowanie, pomoce dydaktyczne – jeżeli wynika to z jego potrzeb, określonych w IPET lub protokole konsultacji szkolnych.
5. Realizowanie ukierunkowanego wsparcia na podstawie prawidłowo wypracowanych dokumentów IPET i WOPFU na podstawie wzorów rekomendowanych w MDS.
6. Realizowanie ukierunkowanego wsparcia na podstawie opinii z PPP oraz zdiagnozowanych potrzeb uczniów, również tych zgłaszanych przez rodziców/prawnych opiekunów.
7. Wdrożenie procedury konsultacji szkolnych według MDS.
8. Zwiększenie wymiaru zatrudnienia specjalistów dla realizacji wszystkich edukacyjnych potrzeb uczniów wynikających z zaleceń zawartych w orzeczeniach/opiniach i innych potrzeb uczniów zdiagnozowanych w szkole i zgłaszanych przez rodziców/prawnych opiekunów.

Rekomendacje zalecane

1. Szkolenie Rady Pedagogicznej w zakresie uniwersalnego projektowania, uniwersalnych instrumentów wsparcia i racjonalnych dostosowań i modyfikacji.
2. Stosowanie ukierunkowanego wsparcia w toku komunikacji zdalnej, z uwzględnieniem metod i technik komunikacji dostępnej wszystkim podmiotom.
3. Wdrożenie systemu informacyjno-komunikacyjnego do realizacji pracy zdalnej.

Rozpoznawanie indywidualnych potrzeb edukacyjnych uczniów, prowadzenie oceny funkcjonalnej i konsultacji szkolnych

W toku przeprowadzonego badania audytowanego stwierdzono, iż:

1. Rozpoznanie indywidualnych potrzeb uczniów odbywa się podczas spotkań zespołu nauczycieli i specjalistów, w których uczestniczą rodzice.
2. W szkole nie są organizowane konsultacje szkolne, szkoła nie widzi potrzeby wdrażania dodatkowych procedur.

Rekomendacje

Rekomendacje obligatoryjne

1. Rozpoznawanie indywidualnych potrzeb uczniów na podstawie dokumentacji (orzeczenie, opinia, inna dokumentacja udostępniona przez rodzica), obserwacji i oceny poziomu funkcjonowania ucznia zgodnie z założeniami MDS.
2. Wykorzystywanie i modyfikacja uniwersalnych instrumentów wsparcia realizowanych podczas bieżącej pracy z uczniami w toku zajęć dydaktycznych.
3. Wdrożenie konsultacji szkolnych w sytuacjach, gdy mimo modyfikacji UIW u ucznia nadal występują trudności.

Rekomendacje zalecane

1. Szkolenie z zakresu wykorzystywania i modyfikacji uniwersalnych instrumentów wsparcia.

Przygotowanie i ewaluacja wsparcia dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego lub potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych

W toku przeprowadzonego badania audytowanego stwierdzono, iż:

1. Wdrożono zasady tworzenia WOPFU, IPET, IPZ.

2. W pracach zespołu przygotowującego IPET uczestniczą wszyscy nauczyciele pracujący z uczniami i rodzice.
3. W IPET nie określono zasady oceniania, nie zawsze prawidłowo zaplanowano wsparcie dla ucznia w ramach zajęć rewalidacyjnych i z pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
4. W IPET nie zawarto wsparcia z pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
5. IPET nie zawiera listy wyposażenia niezbędnego do realizacji wsparcia.
6. W IPET nie zawarto informacji dot. wsparcia udzielanego uczniowi przez przydzielenie do oddziału odpowiednio: nauczyciela współorganizującego, specjalisty, pomocy nauczyciela lub innej osoby mimo, iż w kwestionariuszu audytowym wskazano, że uwzględnia się wymiar wsparcia oraz nazwisko nauczyciela, który takiego wsparcia udziela uczniowi podczas zajęć.
7. W IPET nie określa się dostosowań realizowanych w trakcie zajęć oraz informacji, czy ich realizacja wymaga wsparcia dorosłej osoby.

Rekomendacje

Rekomendacje obligatoryjne

1. Uzupełnienie IPET według wzoru MDS.

Rekomendacje zalecane

1. Udział pomocy nauczyciela w opracowaniu WOPFU i IPET.
2. Szkolenie Rady Pedagogicznej w zakresie opracowywania WOPFU i konstruowania IPET.

Prowadzenie zajęć edukacyjnych

W toku przeprowadzonego badania audytowanego stwierdzono, iż:

1. Na zajęciach realizowanych w ramach podstawy programowej uwzględniana jest zasada indywidualizacji.
2. W IPET nie zawarto zakresu indywidualizacji realizowanej w ramach podstawy programowej, ewaluacji pod kątem indywidualizacji. IPET nie jest on ewaluowany pod kątem indywidualizacji.
3. W szkole podczas planowania tygodniowego harmonogramu zajęć nie uwzględnia się opinii uczniów i rodziców/prawnych opiekunów, rodzice pozostawili swobodę szkole w tym względzie.
4. W trakcie zajęć realizuje się dostosowanie metod i form pracy do możliwości intelektualnych i fizycznych uczniów. Indywidualizacja polega na stosowaniu m.in.: indywidualnych kart pracy, dostosowanie tempa pracy, dostosowane pomoce dydaktyczne, uwzględnianie samopoczucia uczniów i dyspozycji danego dnia.
5. Szkoła prowadzi zajęcia z wykorzystaniem zasad uniwersalnego projektowania. Wykorzystanie zasad uniwersalnego projektowania dotyczy m.in.: zapewnienia różnorodnych sposobów przekazu informacji w czasie zajęć dydaktycznych (pokaz multimedialny, filmy, lekcje w terenie, praca na konkretach, projekty edukacyjne), zapewnienia uczniom różnorodnych form ekspresji (rysunek, plakat, ustna wypowiedź), zapewnienia różnorodnych form zaangażowania i motywowania uczniów do pracy.
6. Środki dydaktyczne na zajęciach w pracy z uczniami są dobierane pod względem użyteczności dla wszystkich uczniów.
7. Uczniowie mają dostęp do indywidualnych pomocy i materiałów (dostosowana klawiatura, oprogramowanie „Mówik”, książki do komunikacji, karty pracy z powiększoną czcionką i większymi odstępami, regulowane stoliki, pionizatory).

Rekomendacje

Rekomendacje obligatoryjne

1. Uzupełnienie IPET o zasady indywidualizacji pracy z uczniem oraz ich ewaluację.

2. Organizacja indywidualizacji dla uczniów z opiniami lub zdiagnozowanymi potrzebami zgłaszanymi przez rodziców/opiekunów na podstawie konsultacji szkolnych.
3. Planowanie tygodniowego harmonogramu zajęć z uwzględnieniem opinii uczniów i rodziców/opiekunów prawnych.
4. Dostosowanie metod i form pracy oraz wymagań edukacyjnych, przygotowanych indywidualnie dla każdego ucznia z każdego przedmiotu.
5. Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem zasady uniwersalnego projektowania w edukacji.
6. Realizacja zajęć w pomieszczeniu dostosowanym pod względem architektonicznym i z odpowiednim wyposażeniem.
7. Wyposażenie szkoły w pomoce dostępne dla wszystkich uczniów oraz do realizacji indywidualnych potrzeb (pomoce, materiały edukacyjne i ćwiczeniowe, narzędzia wsparcia wizualnego, komunikacji wspomagającej i alternatywnej).
8. Prowadzenie zajęć w toku komunikacji zdalnej, z uwzględnieniem metod i technik komunikacji dostępnej wszystkim podmiotom.

Rekomendacje zalecane

1. Szkolenie z zakresu uniwersalnego projektowania w edukacji.

Indywidualizacja procesu kształcenia

W toku przeprowadzonego badania audytowanego stwierdzono, iż:

1. Indywidualizacja procesu kształcenia jest realizowana na każdym przedmiocie i w toku każdego rodzaju zajęć w szkole.
2. Nie zawarto w IPET, statucie i WSO informacji o indywidualizacji procesu kształcenia i stosowaniu zasady niedyskryminacji, mimo to, iż wskazano, że są one realizowane.
3. Dobór środków dydaktycznych uwzględnia specjalistyczne pomoce i wyposażenie niezbędne do realizacji lekcji, podczas realizacji zajęć uwzględnia się różnorodne pomoce, jednak nie wskazano ich rodzajów.

4. Statut uwzględnia zasady oceniania dotyczące oceniania opisującego w klasach I-III dla uczniów z lekką, umiarkowaną i znaczną niepełnosprawnością intelektualną oraz uczniów w klasach IV-VIII z umiarkowaną i znaczną niepełnosprawnością intelektualną.
5. W szkole nie uwzględnia się oceniania kształtującego i motywującego do dalszych działań uczniów.
6. W IPET nie wskazano szczegółowych informacji na temat form sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów i oceny zachowania, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb uczniów.

Rekomendacje

Rekomendacje obligatoryjne

1. Zamieszczenie w dokumentacji szkolnej IPET, Statucie, WSO informacji o organizacji procesu indywidualizacji, stosowaniu zasad niedyskryminacji uczniów, ocenianiu kształtującym i motywującym do dalszych działań uczniów oraz szczegółowych informacjach na temat form sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów i oceny z zachowania, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb uczniów.

Rekomendacje zalecane

1. Prowadzenie indywidualizacji procesu kształcenia w toku komunikacji zdalnej, z uwzględnieniem metod i technik komunikacji dostępnej wszystkim podmiotom.
2. Szkolenie dla rady pedagogicznej z zakresu indywidualizacji procesu kształcenia.

Wsparcie dodatkowej osoby dorosłej: nauczyciela współorganizującego proces kształcenia uczniów, specjalisty, pomocy nauczyciela

W toku przeprowadzonego badania audytowanego stwierdzono, iż:

1. W szkole zatrudnia się pomoc nauczyciela w klasach, gdzie uczą się uczniowie z umiarkowaną i znaczną niepełnosprawnością intelektualną w tym z afazją, Zespołem Aspergera, Zespołem Downa, autyzmem, niepełnosprawnościami sprzężonymi.
2. W szkole pracują specjaliści posiadający odpowiednie kwalifikacje do danego rodzaju zajęć, ale nie wskazano, jakimi kwalifikacjami odznacza się osoba realizująca obowiązki pomocy nauczyciela. W razie potrzeb, gdy w klasach nie ma pomocy nauczyciela wsparcie realizuje pedagog lub psycholog.
3. W IPET nie wskazano okresu, rodzaju realizowanych działań przez pomoc nauczyciela, wymiaru czasu wsparcia.
4. Osoby udzielające wsparcia mają kwalifikacje odpowiadające potrzebom uczniów.

Rekomendacje

Rekomendacje obligatoryjne

1. Zawarcie w IPET i/lub protokole konsultacji informacji dot. rodzaju działań oraz wymiaru czasu wsparcia i podejmowanych przez pomoc nauczyciela, jak i informacji dotyczącej wskazania osoby wspierającej w chwili, gdy nie ma w klasie osoby dodatkowej (nauczyciela współorganizującego/pomocy nauczyciela).
2. Zawarcie w IPET rodzaju, czasu i okresu wsparcia wynikającego z potrzeb uczniów.
3. Zwiększenie zatrudnienia pomocy nauczyciela odpowiadających potrzebom uczniów.
4. Zwiększenie zatrudnienia osób udzielających wsparcia z kwalifikacjami odpowiadającymi potrzebom uczniów.

Rekomendacje zalecane

1. Realizacja wsparcie dodatkowej osoby dorosłej w toku komunikacji zdalnej, z uwzględnieniem metod i technik komunikacji dostępnej wszystkim podmiotom.

Prowadzenie zajęć rewalidacyjnych oraz zajęć socjoterapeutycznych i resocjalizacyjnych

W toku przeprowadzonego badania audytowanego stwierdzono, iż:

1. Zajęcia rewalidacyjne organizowane są w formie zajęć indywidualnych lub grupowych.
2. Kwalifikacja uczniów do zajęć rewalidacyjnych odbywa się na podstawie zapisów zawartych w orzeczeniach o potrzebie kształcenia specjalnego.
3. Organizacja zajęć rewalidacyjnych zawartych w IPET nie zawsze wynika z zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego czy też obserwacji realizowanej w ramach WOPFU.
4. Nauczyciele prowadzący zajęcia rewalidacyjne posiadają wymagane kwalifikacje do prowadzenia zajęć specjalistycznych z uczniem z daną niepełnosprawnością.
5. Organ prowadzący zapewnia środki finansowe na organizację zajęć rewalidacyjnych.
6. W trakcie zajęć wykorzystuje się narzędzia wsparcia wizualnego oraz komunikacji wspomagającej i alternatywnej m.in. dostosowane klawiatury, oprogramowanie „Mówik”, tablety, książki do komunikacji, audiobooki, oznaczenia klas, gabinetów toalet przy pomocy piktogramów, jadłospisy i plan dnia dodatkowo na obrazkach, piktogramach.

Rekomendacje

Rekomendacje obligatoryjne

1. Organizacja zajęć rewalidacyjnych na podstawie zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego.
2. Dostosowanie liczby uczniów na zajęciach rewalidacyjnych na podstawie diagnozy i wniosków z wielospecjalistycznej oceny oraz indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów.

3. Zatrudnianie nauczycieli do realizacji zajęć według kwalifikacji, rodzajów i wymiaru zajęć wynikających z potrzeb uczniów.

Rekomendacje zalecane

1. Organizacja zajęć rewalidacyjnych w toku komunikacji zdalnej, z uwzględnieniem metod i technik komunikacji dostępnej wszystkim podmiotom

Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom

W toku przeprowadzonego badania audytowanego stwierdzono, iż:

1. Uczniowie bezpłatnie korzystają z pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole, jednak nie jest ona odnotowana w IPET.
2. Zajęcia z pomocy psychologiczno-pedagogicznej nie są organizowane dla poszczególnych uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, nie odnotowano w IPET podstaw do braku kwalifikacji ucznia na tego typu zajęcia, co nie jest zgodne z obowiązującymi przepisami i MDS.
3. W IPET nie wskazano rodzaju, czasu trwania zajęć z pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz informacji na temat pomocy udzielanej w toku bieżącej pracy.
4. W IPET nie zawarto informacji o organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w toku organizacji zajęć opiekuńczo-wychowawczych, działań organizowanych zgodnie z planem pracy szkoły, tj. w trakcie pobytu ucznia w szkole, podczas uroczystości szkolnych, wydarzeń społeczno-sportowo-kulturalnych, imprez, działań pozaszkolnych organizowanych przez szkołę, zajęć z pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w tym zajęć specjalistycznych.
5. Szkoła nie wykorzystuje uniwersalnych instrumentów wsparcia w toku organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
6. Nauczyciele i specjaliści prowadzący zajęcia z uczniem odpowiadają za realizację pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

7. W trakcie zajęć wykorzystuje się narzędzia wsparcia wizualnego oraz komunikacji wspomagającej i alternatywnej lub inne, w zależności od potrzeb i możliwości ucznia m.in. dostosowane karty pracy, piktogramy, oprogramowanie „Mówik”, plansze, rysunki, testy psychologiczne, gry dydaktyczne, specjalistyczne programy.

Rekomendacje

Rekomendacje obligatoryjne

1. Objęcie uczniów pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole na podstawie zdiagnozowanych potrzeb, zaleceń zawartych w dokumentacji ucznia, jak i w wyniku obserwacji realizowanej w ramach WOPFU.
2. Wykorzystywanie uniwersalnych instrumentów wsparcia w organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w toku bieżącej pracy dydaktyczno-wychowawczej, organizacji zajęć opiekuńczo-wychowawczych, działań organizowanych zgodnie z planem pracy szkoły, tj. w trakcie pobytu ucznia w szkole, podczas uroczystości szkolnych, wydarzeń społeczno-sportowo-kulturalnych, imprez, działań pozaszkolnych organizowanych przez szkołę, zajęć z pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w tym zajęć specjalistycznych.
3. Wdrożenie organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w zakresie współpracy rówieśniczej na poziomie współpracy uczeń-uczeń.

Rekomendacje zalecane

1. Organizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej w toku komunikacji zdalnej, z uwzględnieniem metod i technik komunikacji dostępnej wszystkim podmiotom
2. Szkolenie dla nauczycieli z zakresu organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole dla uczniów i rodziców.

Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla rodziców

W toku przeprowadzonego badania audytowanego stwierdzono, iż:

1. W szkole udziela się pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom.
2. W IPET, programie wychowawczo-profilaktycznym nie zawarto rozwiązań uwzględniających wsparcie dla rodziców.
3. Nie IPET zawarto informacji na temat organizacji wsparcia rodziców na podstawie potrzeb zdiagnozowanych przez nauczycieli i specjalistów.
4. Rodzice/opiekunowie prawni są informowani o możliwości skorzystania ze wsparcia w ramach PPP. Wszystkie działania dotyczące wsparcia odbywają się zgodnie z potrzebami, rodzice otrzymują semestralny terminarz spotkań, na piśmie są informowani o spotkaniach zespołów do tworzenia ewaluacji IPET.
5. Udział rodziców/opiekunów prawnych w proponowanych formach wsparcia jest dokumentowany przez nauczycieli odpowiedzialnych za ich realizację.

Rekomendacje

Rekomendacje obligatoryjne

1. Określenie w IPET i/lub programie profilaktyczno-wychowawczym szkoły wsparcia dla rodziców, realizowanego w formie bezpłatnych porad i konsultacji na podstawie potrzeb zgłaszanych przez rodziców/opiekunów prawnych, jak i potrzeb zdiagnozowanych przez nauczycieli i specjalistów z uwzględnieniem terminarza realizowanego wsparcia.
2. Określenie terminarza proponowanego wsparcia dla rodziców w planie wsparcia rodziców/opiekunów prawnych w obrębie IPET i/lub programie wychowawczo-profilaktycznym szkoły/planie pracy szkoły.

3. Organizacja szybkiego przepływu informacji dot. możliwości skorzystania ze wsparcia w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formie: informacji zamieszczonych w gazetkach szkolnych, ogłoszeń zamieszczonych na stronie internetowej szkoły, wiadomości przekazywanych rodzicom/opiekunom prawnym według ustalonego sposobu komunikacji: telefonicznie, mailowo lub poprzez dziennik elektroniczny.
4. Przekazywanie rodzicom informacji w sytuacji rozpoznania potrzeby wsparcia rodziców, w trybie oceny funkcjonalnej (WOPFU, konsultacje szkolne zgodne z MDS) lub na wniosek rodzica.

Rekomendacje zalecane

1. Organizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla rodziców w toku komunikacji zdalnej, z uwzględnieniem metod i technik komunikacji dostępnej wszystkim podmiotom.
2. Szkolenie dla nauczycieli z zakresu organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole dla uczniów i rodziców.

Organizacja zajęć realizowanych indywidualnie/ w małej grupie uczniów i zindywidualizowanej ścieżki kształcenia

W toku przeprowadzonego badania audytowanego stwierdzono, iż:

1. Szkoła nie organizuje zindywidualizowanej ścieżki kształcenia.
2. W szkole organizuje się zajęcia w grupie do pięciu uczniów zgodnie z zaleceniami zawartymi w orzeczeniach uczniów, jednak w IPET nie wskazano ich.
3. Organ prowadzący na wniosek dyrektora przekazuje środki na finansowanie tego typu zajęć i wyraża zgodę na przydział wskazanej liczby godzin nauczycielom, jednak

arkusz organizacji nie zawiera informacji o tego typu zajęciach i przydziałach nauczycieli.

4. Uczeń biorący udział w zajęciach otrzymuje specjalistyczne wsparcie i opiekę, bez angażowania w nie jego rodziców/opiekunów prawnych, ale nie zostało to zawarte w żadnym dokumencie szkolnym.

Rekomendacje

Rekomendacje obligatoryjne

1. Organizowanie zajęć w zakresie zindywidualizowanej ścieżki kształcenia oraz w grupie do pięciu uczniów bądź indywidualnie na podstawie zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego.
2. Zatrudnienie nauczycieli i specjalistów do realizacji tych zajęć i sfinansowanie ich zatrudnienia przez organ prowadzący.

Rekomendacje zalecane

1. Organizowanie zajęć w zakresie zindywidualizowanej ścieżki kształcenia, w małej grupie uczniów (do 5 osób) lub indywidualnie w toku komunikacji zdalnej, z uwzględnieniem metod i technik komunikacji dostępnej wszystkim podmiotom.

Stosowanie alternatywnych i wspomagających metod i form komunikacji oraz wsparcia wizualnego

W toku przeprowadzonego badania audytowanego stwierdzono, iż:

1. W szkole stosuje się alternatywne i wspomagające metody i formy komunikacji, jednak nie określono ich w IPET.

2. Szkoła dobiera system komunikacji zgodnie z potrzebami uczniów, jednak bez wsparcia w zakresie ich doboru pracowników poradni psychologiczno-pedagogicznej i innych specjalistycznych poradni.
3. Metody i formy pracy, jak i materiały i środki dydaktyczne uwzględniają wykorzystanie AAC podczas zajęć.

Rekomendacje

Rekomendacje obligatoryjne

1. Zakup materiałów, środków dydaktycznych niezbędnych do ich realizacji alternatywnych i wspomagających metod i form komunikacji oraz wsparcia wizualnego dla uczniów.
2. Szkolenie Rady Pedagogicznej w zakresie alternatywnych i wspomagających metod i form komunikacji oraz wsparcia wizualnego dla uczniów.
3. Dobieranie systemu komunikacji we współpracy ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz rodzicami/opiekunami prawnymi.
4. Zastosowanie w szkole wybranego systemu komunikacji przez bez wywierania nacisków na zmianę tej formy komunikacji na inną.
5. Realizacja metod i formy pracy oraz wykorzystanie materiałów i środków dydaktycznych z wykorzystaniem AAC na wszystkich zajęciach organizowanych w szkole.

Rekomendacje zalecane

1. Zastosowanie AAC w toku komunikacji zdalnej, z uwzględnieniem metod i technik komunikacji dostępnej wszystkim podmiotom.

Dostosowanie formy zajęć rewalidacyjnych i z pomocy psychologiczno- pedagogicznej poprzez realizację ich w mniejszych grupach lub indywidualnie (poziom średniozaawansowany)

W toku przeprowadzonego badania audytowanego stwierdzono, iż:

1. W planowaniu zajęć rewalidacyjnych i z pomocy psychologiczno-pedagogicznej uwzględnia się ich realizację w mniejszych grupach lub indywidualnie, jednak nie określono ich w IPET.
2. Zajęcia indywidualne oraz prowadzone w małych grupach planowane są dla uczniów z uwzględnieniem ich predyspozycji, jednak nie wskazano ich jako podstawy do organizacji w IPET.
3. Do realizacji tych zajęć nauczyciel-specjalista wykorzystuje metody i środki dydaktyczne oraz dedykowane wyposażenie indywidualnie dla każdego ucznia z zachowaniem idei uniwersalnego projektowania w edukacji, których nie wskazano w IPET.
4. Forma zajęć rewalidacyjnych i z pomocy psychologiczno-pedagogicznej jest dostosowana do realnych potrzeb uczniów.

Rekomendacje

Rekomendacje obligatoryjne

1. Planowanie zajęć rewalidacyjnych i z pomocy psychologiczno-pedagogicznej w mniejszych grupach lub indywidualnie i dookreślenie ich w IPET.
2. Prowadzenie zajęć indywidualnych oraz w małych grupach z uwzględnieniem indywidualnych predyspozycji uczniów i uwzględnianie ich organizację w IPET.

3. Wykorzystywanie metod i środków dydaktycznych oraz dedykowanego wyposażenia indywidualnie dla każdego ucznia z zachowaniem idei uniwersalnego projektowania w edukacji i wskazanie ich w IPET.
4. Dostosowanie formy zajęć rewalidacyjnych i z pomocy psychologiczno-pedagogicznej do realnych potrzeb uczniów.

Rekomendacje zalecane

1. Dostosowanie formy zajęć rewalidacyjnych i z pomocy psychologiczno-pedagogicznej poprzez realizację ich w mniejszych grupach lub indywidualnie w toku komunikacji zdalnej dostępnej wszystkim podmiotom.

Realizacja dodatkowych (ponad wymiar określony w prawie) zajęć z języka polskiego dla dzieci, które dotychczas uczęszczały do szkół poza granicami polski (poziom średniozaawansowany)

W toku przeprowadzonego badania audytowanego stwierdzono, iż:

1. W szkole nie organizuje się dodatkowych zajęć dla dzieci cudzoziemców oraz dzieci obywateli polskich powracających z zagranicy z uwagi na brak tego typu uczniów.

Rekomendacje

Rekomendacje obligatoryjne

1. Organizowanie zajęć dodatkowych dla dzieci cudzoziemców oraz dzieci obywateli polskich powracających z zagranicy zgodnie z modelem MDS – w przypadku zaistnienia takiej potrzeby.
2. Szkolenie Rady pedagogicznej w zakresie organizacji zajęć dodatkowych dla dzieci cudzoziemców oraz dzieci obywateli polskich powracających z zagranicy.

Rekomendacje zalecane

1. Organizowanie zajęć dodatkowych dla dzieci cudzoziemców oraz dzieci obywateli polskich powracających z zagranicy się również w toku komunikacji zdalnej.

Opieka i wychowanie

Organizacja działań wychowawczo-profilaktycznych

W toku przeprowadzonego badania audytowego stwierdzono, co następuje:

1. Program wychowawczo-profilaktyczny uwzględnia wszystkie zdiagnozowane trudności wychowawcze i określa kategorie czynników chroniących i ryzyka, a także zawiera wskazania do działań wychowawczych i profilaktycznych.
2. Opracowuje się programy wychowawcze dla każdego oddziału, uwzględniając indywidualne potrzeby uczniów i dostosowanie warunków, form, metod i środków.
3. W każdym z rodzaju zajęć wychowawczo-profilaktycznych uwzględnia się indywidualne potrzeby uczniów, dostosowanie warunków, form, metod i środków, jak i zapewnia wsparcie pomocy nauczyciela. Przykładowe działania: realizacja tematów na lekcjach wychowawczych, udział w projektach profilaktycznych o charakterze ogólnopolskim, wojewódzkim, udział w konkursach o charakterze profilaktycznym.
4. W projektowanie i realizację działań wychowawczych zaangażowani są wychowawcy, nauczyciele specjaliści, pedagog, psycholog, wychowawcy świetlicy, bibliotekarz, rodzice, uczniowie.
5. Szkoła prowadzi ewaluację działań profilaktyczno-wychowawczych po każdym półroczu. Na podstawie wniosków i rekomendacji następuje modyfikacja lub planowanie nowych działań na kolejne półrocze.

Rekomendacje

Brak rekomendacji.

Budowanie relacji rówieśniczych

W toku przeprowadzonego badania audytowego stwierdzono, co następuje:

1. Szkoła realizuje działania nakierowane na budowanie współpracy rówieśniczej, które zostały opisane w programie profilaktyczno-wychowawczym szkoły.
2. Statut i program profilaktyczno-wychowawczy szkoły oraz programy profilaktyczne klas uwzględniają działania nakierowane na budowanie współpracy rówieśniczej.
3. Przykładowe działania służące budowaniu relacji rówieśniczych: wyjazdy integracyjne, dyskoteki, festyny, szkolne projekty edukacyjne, kultywowanie uroczystości klasowych.
4. Nauczyciele w trakcie bieżącej pracy z uczniami realizują działania nakierunkowane na budowanie współpracy rówieśniczej zapisane w programach wychowawczych oddziałów.
5. Przykładowe działania, służące budowaniu relacji rówieśniczych, realizowane w trakcie bieżącej pracy: zabawy integracyjne w czasie zajęć, pomoc koleżeńska, praca w małych grupach, udział w zajęciach poza terenem szkoły w instytucjach wspomagających pracę wychowawczą szkoły.
6. Pracownicy szkoły niezwłocznie reagują na występujące konflikty na tle nieprawidłowej współpracy uczniów poprzez: spotkania zespołu wychowawczego, rozmowę z psychologiem i pedagogiem, apele porządkowe, zajęcia grupowe z psychologiem.
7. Statut zawiera zapisy, zgodnie z którymi każdy uczeń ma prawo do swobody wyrażania myśli i przekonań, ochrony przed wszelkimi formami przemocy fizycznej bądź psychicznej, poszanowania godności osobistej, życzliwego traktowania.
8. Nauczyciele prowadzą działania wychowawcze ukierunkowane na budowanie relacji rówieśniczych, kształtowanie postaw i przekonań z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb uczniów, np. wycieczki klasowe, wyjścia do teatrów, muzeów, organizowanie uroczystości szkolnych, konkursów, zawodów dostosowanych dla uczniów z różnymi potrzebami.
9. Szkoła wdraża ideę rówieśniczego wsparcia w zakresie wspólnie realizowanych działań, z zachowaniem kompetencji i wsparcia ze strony nauczycieli, specjalistów,

nauczycieli współorganizujących proces kształcenia, pomocy nauczyciela czy rodziców uczniów poprzez udział w lekcjach kulinarnych, akcjach charytatywnych.

Rekomendacje

1. Realizowanie działań zapobiegających zachowaniom dyskryminacyjnym.
2. Rozwiązywanie konfliktów, reagowanie na zachowania dyskryminacyjne poprzez działania skierowane zarówno do osób dyskryminowanych, jak i osób dyskryminujących.
3. Wdrażanie idei wsparcia rówieśniczego podczas codziennej pracy z uczniami i wszystkich zajęć.

Organizacja zajęć opiekuńczych w dni wolne od zajęć dydaktycznych

W toku przeprowadzonego badania audytowego stwierdzono, co następuje:

1. Szkoła monitoruje potrzeby w zakresie zajęć opiekuńczych poprzez ankiety wśród rodziców, indywidualne rozmowy.
2. W zajęciach mogą wziąć wszyscy uczniowie. Aktywność zawodowa rodziców/opiekunów prawnych nie jest warunkiem koniecznym do zapisania ucznia na zajęcia opiekuńcze.
3. W trakcie zajęć są wydawane posiłki w stołówce szkolnej.
4. W szkole opracowano program zajęć opiekuńczo-wychowawczych w dni wolne od zajęć dydaktycznych.
5. Organizacja zajęć jest dostosowana do potrzeb uczniów: liczebność grupy uczniowskiej oraz liczba opiekunów biorących udział w zajęciach są adekwatne do potrzeb.

Rekomendacje

Brak rekomendacji

Organizacja zajęć świetlicowych

W toku przeprowadzonego badania audytowego stwierdzono, co następuje:

1. Szkoła monitoruje potrzeby w zakresie zajęć opiekuńczych poprzez ankiety, kwestionariusze wywiadu, indywidualne rozmowy.
2. W zajęciach mogą wziąć wszyscy uczniowie. Aktywność zawodowa rodziców/opiekunów prawnych nie jest warunkiem koniecznym do zapisania ucznia do świetlicy.
3. Liczebność grup świetlicowych jest dostosowana do potrzeb i zgodna z przepisami powszechnie obowiązującymi (par. 7 Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli).
4. Uwagi i spostrzeżenia wychowawców świetlicy są uwzględniane, natomiast nie biorą oni udziału w pracach zespołu IPET.
5. Wskazania w zakresie dostosowań w IPET dotyczą wszystkich zajęć, nie są wyodrębnione tylko dla świetlicy.
6. Zajęcia świetlicowe są dostosowane do potrzeb i możliwości uczniów.
7. Wsparcie dziecka na świetlicy jest analogiczne do tego zaplanowanego w IPET w odniesieniu do zajęć dydaktycznych, chyba że potrzeby dziecka w kontekście zajęć opiekuńczych są inne niż w kontekście zajęć dydaktycznych.
8. Godziny pracy świetlicy są dostosowane do harmonogramu dowozów.

Rekomendacje

1. Zaangażowanie nauczycieli świetlicy w tworzenie i ewaluację WOPFU, IPET.

Opieka w trakcie przerw

W toku przeprowadzonego badania audytowego stwierdzono, co następuje:

1. W planie ujmuje się przynajmniej jedną lub dwie dłuższe przerwy obiadowe, tak by każde dziecko mogło zjeść posiłek.
2. Opiekę nad dziećmi w czasie przerw sprawują nauczyciele dyżurni, którzy pełnią swoje dyżury aktywnie, włączając się w modelowanie oddziaływań i motywowanie do podejmowania aktywności ruchowych, w tym wyjścia na świeże powietrze czy do świetlicy szkolnej, biblioteki, itp.
3. Szkoła nie umożliwia wyjścia na boisko w trakcie przerw.
4. Nauczyciele dyżurni posiadają wiedzę na temat indywidualnych potrzeb uczniów, wynikających z niepełnosprawności czy specjalnych potrzeb edukacyjnych.
5. Jeżeli istnieje taka potrzeba, uczniowie mogą korzystać ze wsparcia pomocy nauczycieli, np. w czynnościach higienicznych czy przemieszczaniu się po szkole.

Rekomendacje

1. Umożliwienie spędzania przerw na boisku szkolnym, pod opieką odpowiedniej liczby nauczycieli.

Organizacja zajęć dodatkowych, rozwijających zainteresowania

W toku przeprowadzonego badania audytowego stwierdzono, co następuje:

1. Szkoła prowadzi regularny monitoring potrzeb w zakresie organizacji zajęć dodatkowych na podstawie wyników ankiet wśród rodziców, uczniów i nauczycieli.
2. Nauczyciele realizujący zajęcia dodatkowe biorą udział w tworzeniu WOPFU, IPET
3. Dodatkowe zajęcia edukacyjne uwzględniają dostosowanie form i metod pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi lub niepełnosprawnością.
4. Uczniowie mają zapewniony, zgodnie ze swoimi potrzebami, dostęp do wyposażenia, specjalistycznego sprzętu i pomocy dydaktycznych, niezbędnych do uczestnictwa w nich.

5. Podczas zajęć dodatkowych do dyspozycji uczniów jest: wyposażenie sali gimnastycznej, ekran multimedialny, sprzęt audio, tablice multimedialne, instrumenty muzyczne, podłoga multimedialna, dostosowane oprogramowanie.
6. Uczniowie korzystają z dodatkowego wsparcia nauczyciela, specjalisty, pomocy nauczyciela w czynnościach samoobsługowych oraz w czynnościach organizacyjnych w czasie zajęć.
7. Dostosowania, korzystanie z wyposażenia, specjalistycznego sprzętu i pomocy dydaktycznych oraz wsparcie innych pracowników (poza nauczycielem prowadzącym zajęcia) są ujęte w IPET.
8. Zajęcia, w sytuacji tego wymagającej, realizowane są również w toku komunikacji zdalnej, z uwzględnieniem metod i technik komunikacji dostępnej wszystkim podmiotom.

Rekomendacje

Brak rekomendacji

Praca stołówki szkolnej (z uwzględnieniem diet specjalistycznych)

W toku przeprowadzonego badania audytowego stwierdzono, co następuje:

1. Szkoła zapewnia dzieciom higieniczne i bezpieczne warunki spożywania posiłków.
2. Posiłki wydawane w stołówce spełniają ogólne wymagania dotyczące składu i sposobu przygotowania potraw dla uczniów, zgodnie z przepisami w tym zakresie.
3. Opiekę nad uczniami w trakcie posiłków sprawują nauczyciele dyżurni. Zapewnia się dodatkowe wsparcie pracowników obsługi (pomocy nauczycieli) tym dzieciom, które tego wymagają.
4. Zapewnia się dodatkowe wsparcie pracowników obsługi (pomocy nauczycieli) tym dzieciom, które tego wymagają. Zakres i rodzaj pomocy jest zawarty w IPET. Zakres wsparcia: pomoc w spożywaniu posiłków, karmienie.

5. Obiady finansowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej są takie same pod względem składu i gramatury, jak te opłacane przez rodziców/opiekunów prawnych. Uczniowie korzystający z dofinansowania do obiadów jedzą posiłki ze swoimi klasami.
6. Na wniosek rodziców/opiekunów prawnych obligatoryjnie zapewnia się realizację specjalnych potrzeb żywieniowych, wynikających ze stanu zdrowia.
7. Rodzice/opiekunowie są regularnie informowani o możliwości zwolnienia z opłat za posiłki i realizacji specjalnych potrzeb żywieniowych na początku roku szkolnego, na zebraniach z wychowawcą klasy, w rozmowie z wychowawcą świetlicy, z pedagogiem.
8. Rodzice wnioskowali o realizację specjalnych potrzeb żywieniowych, wynikających ze stanu zdrowia.
9. Pracownicy kuchni są w stanie zrealizować specjalne potrzeby żywieniowe.
10. W szkole przygotowuje się posiłki bez laktozy, bezmleczne. Jeżeli występuje taka potrzeba, dla poszczególnych uczniów posiłki są także rozdrabniane i miksowane.
11. Do tej pory nie było wniosku o realizację specjalnych potrzeb żywieniowe, wynikających ze światopoglądu czy wyznawanej religii.
12. Do tej pory nie było wniosku podgrzewanie i podawanie przez pracowników szkoły posiłków dostarczanych przez rodziców (np. ze względu na silną alergię lub ścisłe zasady religijne).

Rekomendacje

Rekomendacje obligatoryjne

1. Regularne, powtarzane cyklicznie obowiązkowe szkolenia intendentki/intendenta i pracowników kuchni w zakresie realizacji specjalnych potrzeb żywieniowych, np. dla uczniów chorujących na cukrzycę, wymagających diety bez laktozy, bez glutenu, bezmlecznych.

2. Umożliwienie – w wyjątkowych przypadkach - podgrzewania i podawania przez pracowników szkoły posiłków dostarczanych przez rodziców (np. ze względu na silną alergię lub ścisłe zasady religijne).

Rekomendacje zalecane

1. Zapewnienie – na wniosek rodziców – realizacji specjalnych potrzeb żywieniowych, wynikających ze światopoglądu czy wyznawanej religii.
2. Przeszkolenie intendentki/intendenta i pracowników kuchni w zakresie realizacji specjalnych potrzeb żywieniowych wynikających ze światopoglądu czy wyznawanej religii.

Organizacja działań z zakresu profilaktyki zdrowia oraz organizacji gabinetu profilaktyki zdrowotnej (poziom podstawowy i średniozaawansowany).

W toku przeprowadzonego badania audytowego stwierdzono, co następuje:

1. Uwzględnia się realizację wsparcia dziecka w innym miejscu niż gabinet profilaktyki zdrowotnej w szkole – jeżeli wynika to z potrzeb dziecka.
2. Uczniowie mogą korzystać z opieki profilaktyki zdrowotnej każdego dnia, w czasie realizacji harmonogramu zajęć dydaktycznych, realizujących indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny lub pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
3. Gabinet profilaktyki zdrowotnej pracuje w godzinach 8.00-14.00.
4. Wszyscy nauczyciele pracujący w szkole zostali skierowani na dodatkowe szkolenia specjalistyczne związane z udzielaniem pomocy w ramach profilaktyki zdrowotnej.
5. Nie wdrożono procedury zgody pielęgniarki/ higienistki szkolnej na wykonywanie czynności o charakterze medycznym.

6. Rodzice nie uczestniczą w udzielaniu dziecku pomocy w gabinecie.
Rodzice/opiekunowie prawni są informowani o każdym zdarzeniu dotyczącym zdrowia dziecka, ale nie są za każdym razem wzywani w celu udzielania mu pomocy.
7. W szkole uczą się dzieci wymagające dodatkowego zaangażowania pracowników i wykonywania regularnie określonych czynności o charakterze higienicznym.
Wsparcia w tym zakresie udzielają pomoce nauczyciela.
8. W szkole uczą się dzieci z chorobami przewlekłymi, wymagające wykonywania regularnie określonych czynności o charakterze medycznym. Czynności te są realizowane przez pielęgniarkę i pomoce nauczycieli.

Rekomendacje (poziom podstawowy)

1. Wdrożenie procedury zgody pielęgniarki/ higienistki szkolnej na wykonywanie czynności o charakterze medycznym.

Rekomendacje (poziom średniozaawansowany)

3. Wydłużenie godzin pracy gabinetu profilaktyki.
4. Zapewnienie opieki profilaktyki zdrowotnej w dniach i godzinach, w których odbywają się zajęcia dodatkowe nieobowiązkowe oraz w czasie innych zajęć organizowanych na terenie szkoły, w toku zajęć pozaszkolnych, dodatkowych zajęć sportowych, w tym w czasie organizacji wycieczek i wyjść

Organizacja wyjść i wycieczek

W toku przeprowadzonego badania audytowego stwierdzono, co następuje:

1. Każdy uczeń ma prawo wziąć udział w wyjściu i wycieczce szkolnej.
2. Zakłada się realizację programu wyjścia/wycieczki, w sposób uwzględniający indywidualne możliwości i umiejętności uczniów ze specjalnymi potrzebami.
3. W wycieczkach i wyjściach biorą udział nauczyciele, specjaliści, pomoce nauczyciela lub inne osoby. Szkoła korzysta z pomocy studentów i wolontariuszy.

4. W przypadku stwierdzonych potrzeb obowiązkowo w wycieczce/ wyjściu uczestniczy pielęgniarka lub higienistka szkolna w celu zapewnienia indywidualnej opieki i profilaktyki zdrowia.
5. W przypadku korzystania z pomocy przewodnika w trakcie trwania wyjścia i wycieczki szkolnej, dostosowuje się formy komunikacji, uwzględniając potrzeby wszystkich uczniów, jak i przygotowuje się plan wycieczki/wyjścia z uwzględnieniem dostosowania komunikatów informacyjnych.
6. Środek transportu umożliwia przemieszczanie się wszystkich uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z niepełnosprawnościami.

Rekomendacje

Brak rekomendacji

Organizacja zajęć sportowych (poziom średniozaawansowany)

W toku przeprowadzonego badania audytowego stwierdzono, co następuje:

1. W szkole odbywają się zajęcia sportowe: taneczne, sprawnościowo- zdrowotne, joga, w wymiarze 20 godzin miesięcznie.
2. Szkoła prowadzi monitoring zapotrzebowania na różnorodne zajęcia sportowe poprzez ankiety, wywiady.
3. Rodzice mają wpływ na rodzaj zajęć sportowych realizowanych przez szkołę, jednak nie wszystkie oczekiwania są spełniane.
4. Zajęcia dodatkowe realizowane przez szkołę odbywają się tylko na terenie szkoły.
5. Liczba uczestników na zajęciach zależy od możliwości psychofizycznych uczniów. Liczba uczestników od 4 do 6.
6. Nie ma potrzeby organizacji dodatkowego dowozu na zajęcia sportowe.
7. W toku organizacji zajęć uwzględnia się opiekę nauczycieli, specjalistów, pomocy nauczyciela, w przypadku, gdy wynika to z potrzeb uczniów.

Rekomendacje

1. Rozszerzenie katalogu zajęć sportowych – zgodnie z potrzebami i możliwościami uczniów.
2. Organizowanie zajęć dodatkowych również poza terenem szkoły.
3. W razie potrzeby – zapewnienie dodatkowego dowozu na zajęcia sportowe.

Realizacja zajęć pozalekcyjnych, dodatkowych, rozwijających zainteresowania, prowadzonych przez osoby, które nie są pracownikami szkoły (poziom średniozaawansowany)

W toku przeprowadzonego badania audytowego stwierdzono, co następuje:

1. Szkoła prowadzi monitoring zapotrzebowania na różnorodne zajęcia sportowe poprzez ankiety, wywiady.
2. Szkoła nie umożliwia uczniom udział w bezpłatnych zajęciach rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, prowadzonych przez osoby, które nie są pracownikami szkoły.

Rekomendacje

1. Organizacja zajęć pozalekcyjnych, dodatkowych, rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, prowadzonych przez osoby, które nie są pracownikami szkoły, zgodnie ze standardem MDS.

Obszar organizacyjny

Organizacja i procedury

Działalność lidera dostępności

W toku przeprowadzonego badania audytowego stwierdzono, co następuje:

1. W szkole wyznaczona jest osoba, której zakres obowiązków wskazuje, że jest liderem dostępności.
2. Liderem dostępności jest dyrektor, który wnioskował o poprawę dostępności.
3. Lider nie posiada określonego zakresu obowiązków w kontekście dostępności. Do tej pory lider monitorował dostępność we wszystkich obszarach, współpracował z organem prowadzącym, dokonywał autoewaluacji.
4. Dotychczasowe działania lidera: usuwanie usterek, wnioskowanie o poprawę stanu technicznego budynku, analizy potrzeb na każdy nowy rok szkolny, zakupy.
5. Lider współpracuje z nauczycielami i rodzicami, nie wskazano zakresu tej współpracy.

Rekomendacje

1. Powołanie w szkole lidera dostępności, którego zakres działań będzie zgodny ze standardem Modelu Dostępnej Szkoły.

Opracowanie i wdrożenie Indywidualnego Planu Poprawy Dostępności

W toku przeprowadzonego badania audytowego stwierdzono, co następuje:

1. Szkoła nie posiada opracowanego i przyjętego przez dyrektora Indywidualnego Planu Poprawy Dostępności.

Rekomendacje

1. Opracowanie i wdrożenie Indywidualnego Planu Poprawy Dostępności, zgodnie ze standardem Modelu Dostępnej Szkoły.

Współpraca z organem prowadzącym

W toku przeprowadzonego badania audytowanego stwierdzono, iż:

1. Organ prowadzący (OP) otrzymuje środki finansowe na podstawie danych zgłoszonych przez dyrektora szkoły w SIO.
2. Środki wydatkowane są zgodnie z ustalonym i zatwierdzonym przez OP planem finansowym na dany rok budżetowy.
3. Organ prowadzący uczestniczy w przekazywaniu środków na zakup materiałów edukacyjnych, ćwiczeniowych i podręczników, które finansowane są z dotacji przeznaczonej dla szkoły.
4. Szkoła nie posiada wypracowanej z organem prowadzącym procedury przekazywania środków finansowych na realizację indywidualnych potrzeb edukacyjnych.
5. Organ prowadzący przekazuje do szkoły kopię metryczki subwencji oświatowej i informuje dyrektora szkoły o wysokości środków, które wpływają z tytułu dodatkowych wag subwencyjnych na uczniów.
6. Organ prowadzący dokonuje zmian w planie finansowym szkoły (np.: sytuacją związaną z COVID-19).

Rekomendacje

Rekomendacje obligatoryjne

1. Przekazywanie szkole wszystkich środków finansowych, które organ prowadzący otrzymuje z tytułu dodatkowych wag subwencyjnych, również w trakcie roku szkolnego.
2. Przekazywanie dyrektorowi szkoły kopii metryczki subwencji oświatowej.

3. Wprowadzenie porozumienia z organem prowadzącym i procedury przekazywania środków finansowych na realizację indywidualnych potrzeb edukacyjnych.
4. Przekazywanie środków finansowych przez organ prowadzący do szkoły na podstawie porozumienia zawartego z dyrektorem szkoły według wzoru MDS.
5. Przekazywanie środków na podstawie informacji dyrektora szkoły dot. konieczności udzielenia wsparcia, z uwagi na rozpoznane w trakcie trwania roku szkolnego zróżnicowane potrzeby uczniów, wynikające m.in. z przedłożonych orzeczeń lub opinii czy ustaleń z konsultacji szkolnych.
6. Zatwierdzanie organizacji pracy szkoły według potrzeb wynikających z wniosków dyrektora.
7. Wyrażanie zgody na zatrudnianie i zwiększanie wymiaru godzin nauczycieli, specjalistów, nauczyciela współorganizującego proces kształcenia, pomocy nauczyciela.
8. Zapewnianie środków finansowych na poprawę warunków architektonicznych i zakup wyposażenia szkoły, w tym specjalistycznych pomocy dydaktycznych.
9. Ustalanie z przedstawicielem organu prowadzącego konieczności zatrudnienia nauczyciela współorganizującego proces kształcenia, specjalisty lub pomocy nauczyciela z uwagi na potrzeby uczniów.
10. Przekazywanie środków finansowych na realizację specjalnej organizacji nauki i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole z wyliczeniem wag subwencyjnych.

Rekomendacje zalecane

1. Organizowanie współpracy z organem prowadzącym w toku komunikacji zdalnej, z uwzględnieniem metod i technik komunikacji, dostępnej wszystkim podmiotom.

Tworzenie/modyfikacja wewnętrznych dokumentów szkolnych (procedur) na potrzeby poprawy dostępności

W toku przeprowadzonego badania audytowanego stwierdzono, iż:

1. Dyrektor szkoły nie powołał zespołu ds. tworzenia/modyfikacji dokumentów szkolnych (procedur).

Rekomendacje

Rekomendacje obligatoryjne

1. Powołanie zespołu ds. tworzenia/modyfikacji wewnętrznych dokumentów (procedur) szkolnych do potrzeb poprawy dostępności szkoły zgodnie z wytycznymi określonymi w MDS.
2. W ramach działalności zespołu weryfikacja zgodności dokumentacji szkoły z przepisami prawa ogólnego i w razie potrzeby dostosowanie zapisów w dokumentacji.

Rekomendacje zalecane

1. Organizacja zespołu ds. tworzenia/modyfikacji wewnętrznych dokumentów (procedur) szkolnych do poprawy dostępności szkoły w toku komunikacji zdalnej, z uwzględnieniem metod i technik komunikacji dostępnej wszystkim podmiotom.
2. Wdrożenie systemu informacyjno-komunikacyjnego do realizacji pracy zdalnej.

Zapewnienie dostępności w miejscu niedostępnym

W toku przeprowadzonego badania audytowego stwierdzono, co następuje:

1. W szkole zapewnia się dostępność większości pomieszczeń, brakuje osobnej procedury zapewniania dostępności.

Rekomendacje

1. Wdrożenie procedury zapewniania dostępności w miejscach niedostępnych, do których nie można się dostać korzystając z urządzeń.

Działania pracowników szkoły w zakresie realizacji potrzeb edukacyjnych uczniów

Działania wszystkich nauczycieli

W toku przeprowadzonego badania audytowanego stwierdzono, iż:

1. Nauczyciele przedmiotowi, nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej oraz specjaliści uczestniczą w opracowaniu i ewaluacji WOPFU, IPET i realizują opisane w nich cele.
2. Sposoby wymiany informacji o uczniach nie zostały opisane w statucie, są zawarte w protokolarzu rad pedagogicznych.
3. W IPET nie ustalono zasad współpracy nauczycieli przedmiotowych, edukacji wczesnoszkolnej z pomocą nauczyciela i innymi pracownikami.
4. W IPET ustalono zasady współpracy nauczycieli z rodzicami/ opiekunami uczniów.
5. Nauczyciele przedmiotowi realizują zajęcia z uwzględnieniem podstawy programowej odpowiadającej danej niepełnosprawności uczniów.
6. Nauczyciele i specjaliści prowadzą zajęcia rewalidacyjne oraz działania wynikające z programu profilaktyczno-wychowawczego szkoły.
7. Nauczyciele i specjaliści pomagają w planowaniu wykonywania zadań edukacyjnych, wspierają uczniów w przezwyciężaniu trudności, motywują do podejmowania wyzwań edukacyjnych we współpracy z rówieśnikami.

Rekomendacje

Rekomendacje obligatoryjne

1. Wspieranie uczniów o potrzebie kształcenia specjalnego, innych uczniów wymagających wsparcia oraz nauczycieli przy dokonywaniu wyboru lub dostosowaniu programu nauczania, metod i form pracy, materiałów do zajęć przez nauczycieli współorganizujących proces kształcenia.
2. Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej poprzez dostosowanie metod i form pracy zarówno w grupie zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi, jak i innym uczniom wymagających wsparcia.
3. Planowanie, realizowanie i ewaluacja działań nauczycieli i specjalistów z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb edukacyjnych uczniów, indywidualizacji procesu kształcenia oraz stosowania zasad projektowania uniwersalnego w edukacji.
4. Scalanie zasad uniwersalnego projektowania we wspólne kategorie w przypadku występowania tożsamyh potrzeb uczniów.
5. Zapewnianie wsparcia w bieżącej pracy ucznia, realizacja celów wskazanych w IPET w zakresie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
6. Indywidualizacja procesu kształcenia w sposób pozwalający na zachowanie dyskrecji i odbiegający od etykietowania poszczególnych uczniów na tle grupy/ klasy/szkoły, przy jednoczesnym unikaniu wyręczania uczniów w podejmowanych aktywnościach.

Rekomendacje zalecane

1. Współpraca nauczycieli i specjalistów w toku komunikacji zdalnej, z uwzględnieniem metod i technik komunikacji dostępnej wszystkim podmiotom.

Działania pomocy nauczyciela

W toku przeprowadzonego badania audytowanego stwierdzono, iż:

1. Pomoc nauczyciela nie uczestniczy w opracowaniu i ewaluacji IPET.

2. W szkole ustalono sposoby wymiany informacji o uczniach, informowania innych pracowników szkoły (zwłaszcza dyrektora i wychowawcy) o występujących trudnościach i postępach uczniów.
3. W szkole ustalono zasady współpracy pomocy nauczyciela z rodzicami i innymi pracownikami szkoły.

Rekomendacje

Rekomendacje obligatoryjne

1. Opracowanie i ewaluacja WOPFU i IPET na wniosek dyrektora lub rodziców/prawnych opiekunów z udziałem pomocy nauczyciela.
2. Określenie w IPET zakresu, rodzaju wsparcia, jak i współpracy pomocy nauczyciela z nauczycielami i specjalistami w celu wdrożenia i realizacji procedur określających zadania i sposoby realizacji potrzeb uczniów.
3. Dookreślenie organizacji pracy pomocy nauczyciela z uwzględnieniem analizy potrzeb uczniów, wsparcia w stosowaniu dedykowanego sprzętu i wyposażenia, konieczności zgłaszania dyrektorowi potrzeb uczniów w zakresie zakupu, uzupełnienia niezbędnego sprzętu i wyposażenia lub konserwacji, przeglądów i uzupełnienia sprzętu i wyposażenia w przypadku zużycia, usterek i wad występujących w wyniku użytkowania.

Rekomendacje zalecane

1. Współpraca pomocy nauczyciela w toku komunikacji zdalnej, z uwzględnieniem metod i technik komunikacji dostępnej wszystkim podmiotom.
2. Szkolenie pomocy nauczyciela z zakresu wspierania uczniów w stosowaniu dedykowanego sprzętu i wyposażenia.

Przydzielanie wsparcia wynikającego z Indywidualnego Programu Edukacyjno-Terapeutycznego

W toku przeprowadzonego badania audytowanego stwierdzono, iż:

1. Szkoła nie posiada procedury przydzielania wsparcia wynikającego z IPET.
2. W skład zespołu do opracowania WOPFU i IPET wchodzi wychowawca, nauczyciele przedmiotu, specjaliści, rodzice/opiekunowie prawni.
3. Spotkania odbywają się w miarę potrzeb, co najmniej cztery razy w roku szkolnym.
4. Rodzice, opiekunowie prawni są informowani o zebraniach zespołu i uczestniczą w opracowaniu IPET, WOPFU.
5. Rodzice/opiekunowie prawni otrzymują kserokopię dokumentów WOPFU i IPET, poświadczając ich odbiór pisemnym oświadczeniem.
6. Koordynator zespołu realizuje swoje obowiązki zgodnie z obowiązującymi przepisami.
7. Nauczyciele i specjaliści zapoznają się z orzeczeniami, dokumentacją uczniów oraz uczestniczą w tworzeniu, ewaluacji i modyfikacji IPET.
8. W szkole jest prowadzona ewaluacja wsparcia udzielanego w ramach WOPFU i IPET.
9. IPET jest modyfikowany dwa razy w roku, w miarę potrzeb.

Rekomendacje

Rekomendacje obligatoryjne

1. Uczestnictwo rodziców/prawnych opiekunów oraz innych osób na ich wniosek w spotkaniach zespołu nauczycieli i specjalistów oraz w opracowaniu WOPFU i IPET.

2. Wdrożenie zasad opracowywania WOPFU i IPET dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego według wzoru MDS.
3. Udział pomocy nauczyciela w opracowaniu i ewaluacji IPET, WOPFU (po złożeniu wniosku przez dyrektora lub rodziców/ prawnych opiekunów).
4. Wdrożenie procedury przydzielania wsparcia wynikającego z IPET.
5. Pełnienie nadzoru pedagogicznego przez dyrektora nad pracami zespołu nauczycieli i specjalistów związanymi z opracowaniem WOPFU i IPET, organizacją zajęć rewalidacyjnych, zajęć z pomocy psychologiczno-pedagogicznej i wsparcia dla ucznia na terenie szkoły, nadzorowanie ewaluacji WOPFU i IPET oraz jego modyfikacji.
6. Dokumentowanie prac zespołu przez koordynatora i przekazywanie dyrektorowi informacji dot. zakresu zmian w toku wsparcia po ewaluacji WOPFU i IPET oraz jego modyfikacji, niezbędnych do zorganizowania wsparcia dla ucznia w szkole.
7. Przygotowanie zakresu dostosowań w obrębie zajęć przedmiotowych, opiekuńczo-wychowawczych z zastosowaniem zasad uniwersalnego projektowania.
8. Przygotowanie programów zajęć rewalidacyjnych i zajęć z pomocy psychologiczno-pedagogicznej w danym roku szkolnym, zgodnie z zaleceniami zawartymi w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego i WOPFU, z zastosowaniem zasad uniwersalnego projektowania oraz ewaluacja i modyfikacja programów zajęć w danym półroczu i na koniec roku szkolnego – jeśli są one wymagane.
9. Przydzielenie obowiązków i wymiaru godzin prowadzenia zajęć (rewalidacyjnych, z pomocy psychologiczno-pedagogicznej), wsparcia uczniowi, w ramach zajęć odbywających się na terenie szkoły oraz organizacji zajęć w ramach kwalifikacji nauczycieli pracujących w szkole i zatrudnienie nauczyciela/specjalisty do realizacji wsparcia dla ucznia określonego w IPET.
10. Ewaluacja udzielanego wsparcia na podstawie zakładanych celów edukacyjnych i terapeutycznych oraz wszystkich działań wspierających realizowanych w szkole z wykorzystaniem metod, form, środków i wyposażenia dla ucznia.

11. Modyfikacja IPET według potrzeb wynikających z funkcjonowania ucznia, na podstawie wyników WOPFU.

Rekomendacje zalecane

1. Przydzielanie wsparcia w ramach IPET w toku komunikacji zdalnej, z uwzględnieniem metod i technik komunikacji dostępnej wszystkim podmiotom.

Praca zespołu pomocy doraźnej (poziom średniozaawansowany)

W toku przeprowadzonego badania audytowanego stwierdzono, iż:

1. W szkole obowiązują procedury kryzysowe
2. Nie powołano zespołu pomocy doraźnej.

Rekomendacje

Rekomendacje obligatoryjne

1. Powołanie zespołu pomocy doraźnej, wyznaczenie koordynatora postaci doraźnej w osobie psychologa i powołanie w skład zespołu nauczycieli znaczących dla dziecka, pracownika poradni psychologiczno-pedagogicznej lub innego specjalisty, w tym mediatora, kuratora, pracownika organizacji pozarządowej lub OPS, a ponadto rodzica/opiekuna dziecka, o ile sytuacja bezpośrednio nie dotyczy ww. osoby, lidera dostępności jako osoby, która zna, współpracuje i współorganizuje środowisko lokalne szkoły oraz współpracuje z kadrą zarządzającą i organem prowadzącym.
2. Organizacja wsparcia uczniowi w ramach powołanego zespołu w postaci: wyposażenia w pomoce szkolne i dydaktyczne w związku z nagłą sytuacją losową, odzieży lub żywności w związku z nagłą lub długotrwałą sytuacją losową (w porozumieniu z organizacjami wspierającymi środowisko szkolne, np. NGO, Rada

Osiedla, wójt, sołtys itp.), wyjazdów szkolnych lub wyjść kulturalno-oświatowych w związku z sytuacją losową, rodzinną, np. śmierć opiekuna, zajęć pozalekcyjnych rozwijających wybitne uzdolnienia lub zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne w sytuacji losowej, rodzinnej lub niewydolności wychowawczej opiekunów.

Rekomendacje zalecane

1. Organizacja wsparcia w ramach prac zespołu pomocy zdalnej w toku komunikacji zdalnej dostępnej wszystkim podmiotom.

Zatrudnianie specjalistów (poziom podstawowy i średniozaawansowany)

W toku przeprowadzonego badania audytowego stwierdzono, co następuje:

1. Szkoła zapewnia minimum 2 etaty specjalistów (pedagog, psycholog, logopeda, rehabilitant) na 300 uczniów.
2. W szkole pracują nauczyciele specjaliści o następujących kwalifikacjach: psycholog – 30 h, - pedagog – 30 h, rehabilitanci 37 h, logopedzi – 52 h.
3. Szkoła zatrudnia nauczycieli, którzy posiadają kwalifikacje i kompetencje adekwatne do potrzeb uczniów.
4. W szkole prowadzona jest analiza potrzeb w zakresie wsparcia specjalistów. Analizy dokonuje Zespół Diagnostyczny w oparciu o analizę orzeczeń, obserwację ucznia, rozmowy z rodzicami.
5. Szkoła posiada rozwiązania pozwalające pozyskać brakujących specjalistów: planowanie doskonalenia i doształcania nauczycieli, poszukiwanie specjalistów na rynku pracy.
6. W szkole w ciągu ostatnich 2 lat poszukiwano specjalisty poprzez: ogłoszenia na stronie Kuratorium Oświaty, Urzędu Pracy, Wydziału Rozwoju Społecznego, współpracę z innymi dyrektorami. Pracownik został zatrudniony.

7. Organ prowadzący przekazuje szkole wszystkie środki finansowe, które otrzymuje z tytułu dodatkowych wag subwencyjnych na uczniów uczęszczających do tej szkoły.
8. Środki finansowe przekazywane do szkoły są w wymiarze nie mniejszym niż środki, które trafiają do organu prowadzącego z tytułu orzeczeń i na organizację pomocy psychologiczno-pedagogicznej według liczby uczniów.

Rekomendacje

1. Prowadzenie analizy potrzeb w zakresie zatrudnienia zgodnie ze standardem MDS.

Zatrudnianie personelu medycznego w szkole (poziom podstawowy i średniozaawansowany)

W toku przeprowadzonego badania audytowego stwierdzono, co następuje:

1. Uczniowie objęci są bezpłatnym dostępem do opieki medycznej i stomatologicznej.
2. Opieka pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania jest codziennie, w godz. 08:00-14:00.
3. Czas pracy pielęgniarki nie jest elastyczny.
4. Opieka pielęgniarki jest częściowo dostosowana do potrzeb uczniów. Podczas spotkań z uczniami posiadającymi trudności w komunikacji, w zrozumieniu treści pomaga logopeda lub inny terapeuta.
5. Działania realizowane przez pielęgniarkę: prelekcje dla uczniów w ramach realizowanego przez szkołę programu wychowawczo-profilaktycznego, stały kontakt z wychowawcami i terapeutami, badania bilansowe, cewnikowanie, mierzenie poziomu cukru, bieżąca pomoc uczniom, pogadanki dla uczniów, wsparcie dla rodziców, szkolenia dla nauczycieli, udział w Szkolnym Programie Promocji Zdrowia.
6. Pielęgniarka sprawuje opiekę nad uczniami przewlekle chorymi, udziela doraźnej pomocy medycznej.

Rekomendacje (poziom podstawowy)

Brak rekomendacji

Rekomendacje (poziom średniozaawansowany)

1. Dostosowanie czasu pracy pielęgniarki do potrzeb uczniów i działań realizowanych w szkole.

Współpraca z rodzicami/opiekunami prawnymi

W toku przeprowadzonego badania audytowego stwierdzono, co następuje:

1. Ustalono i wdrożono zasady współpracy z rodzicami/opiekunami uczniów, w celu prawidłowego przebiegu oddziaływań edukacyjno-terapeutycznych na terenie szkoły.
2. Rodzice i opiekunowie uczestniczą w rozpoznawaniu potrzeb swoich dzieci, w spotkaniach IPET i WOPFU
3. Rodzice/opiekunowie wyrażają zgodę na uczestnictwo ich dzieci w zajęciach rewalidacyjnych, socjoterapeutycznych oraz z pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
4. Szkoła monitoruje potrzeby rodziców/opiekunów prawnych posiadających niepełnosprawność jak najczęściej: podczas prowadzenia ankiet, podczas indywidualnych spotkań i rozmów z psychologiem pedagogiem i dyrektorem, spotkań z radą rodziców, festynów na terenie szkoły.
5. Szkoła wdraża działania podnoszące dostępność dla rodziców/ opiekunów z niepełnosprawnościami. Działania: indywidualizacja wsparcia dla rodziców pod kątem różnych niepełnosprawności, organizacja festynów rekreacyjno-sportowych dla całej społeczności szkolnej i rodzin, działania opiekuńcze dla dzieci w trakcie wakacji.
6. Szkoła zapewnia opiekę nad dziećmi podczas spotkań z rodzicami.

Rekomendacje

1. Omawianie organizacji szkoły z rodzicami – wymaga to od szkoły gotowości do przyjęcia opinii i ewentualnej modyfikacji swoich pomysłów.

2. Organizowanie cyklicznych spotkań (minimum 2 spotkania w roku szkolnym) i konsultacji dot. dostępności szkoły.
3. Przeszkolenie pracowników szkoły w zakresie obsługi klienta z niepełnosprawnością, tekstu łatwego do czytania i zrozumienia.
4. Organizowanie cyklicznych dyżurów lidera dostępności, co najmniej raz w miesiącu oraz umożliwienie bezpośredniego kontaktu z liderem za pomocą wydzielonej skrzynki elektronicznej).
5. Rozpoznawanie potrzeb rodziców i opiekunów poprzez pytania o szczególne potrzeby, związane z zapewnieniem dostępności. Pytania takie powinny być zawarte m.in. w zaproszeniu na wywiadówki, spotkania, konsultacje i inne wydarzenia organizowane w szkole.

Dostępność szkoły jako miejsca pracy (poziom średniozaawansowany)

W toku przeprowadzonego badania audytowego stwierdzono, co następuje:

1. Zgodnie z kwestionariuszem audytowym, szkoła przeprowadziła analizy barier i wynikających z nich potrzeb zmian w środowisku szkolnym. Analiza dotyczyła dostępności architektonicznej.
2. W szkole występowała potrzeba dostosowania miejsca pracy. W ramach dostosowania wyremontowano dodatkowe pomieszczenie.
3. Szkoła wprowadziła zmiany w obowiązującej dokumentacji szkoły.
4. Częściowo wprowadzono niedyskryminacyjną procedurę zatrudniania oraz mechanizmy odpowiadające na indywidualne potrzeby nauczycieli i personelu szkoły przy zatrudnianiu nowych pracowników, którzy mają możliwość poznania szkoły i stanowiska pracy, umożliwienie spotkań i rozmów z pracownikami placówki.

Rekomendacje

1. Przeprowadzenie analizy barier, potrzeb, dokumentacji szkolnej w odniesieniu do zatrudniania osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami w odniesieniu do wszystkich obszarów, nie tylko dostępności architektonicznej.
2. Wprowadzenie niedyskryminacyjnej procedurę zatrudniania, mechanizmów odpowiadające na indywidualne potrzeby nauczycieli i personelu szkoły, procedury podnoszącej dostępność szkoły w zakresie dostępności miejsca pracy,
3. Realizacja działań uświadamiających przebieg i zastosowanie procedur szkolnych (zapewnienie znajomości rozwiązań wśród wszystkich użytkowników)

Ewaluacja realizacji IPE, IPPD i/lub wcześniej wprowadzonych rozwiązań/strategii w obszarze realizacji specjalnych potrzeb edukacyjnych (poziom średniozaawansowany)

W toku przeprowadzonego badania audytowego stwierdzono, co następuje:

1. Szkoła nie posiada IPPD, wcześniej wprowadzonych rozwiązań/ strategii w obszarze realizacji specjalnych potrzeb edukacyjnych, więc nie dokonywano także ich ewaluacji.
2. W szkole przeprowadza się raz w roku ewaluację zaspokajania indywidualnych potrzeb edukacyjnych.

Rekomendacje

1. Ewaluacja IPPD, zgodnie ze standardem MDS.

Kwalifikacje i kompetencje

Podnoszenie świadomości kadry w zakresie dostępności i edukacji dla wszystkich

W toku przeprowadzonego badania audytowego stwierdzono, co następuje:

1. W szkole nie przeprowadzono żadnego spotkania w skali roku szkolnego dla kadry, które miałyby na celu wzrost świadomości na temat podnoszenia dostępności w szkole.

Rekomendacje

1. Podjęcie działań umożliwiających budowanie świadomości członków zespołu jako kluczowych aktorów odpowiedzialnych za zwiększenie dostępności w placówce poprzez zorganizowanie minimum 5 spotkań dot. zwiększania dostępności.
2. Tematyka spotkań powinna być dostosowana do potrzeb pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych oraz zgodna z wytycznymi zawartymi w standardzie Modelu Dostępnej Szkoły.

Identyfikacja i analiza potrzeb szkoleniowych w obszarze związanym ze zwiększeniem dostępności

W toku przeprowadzonego badania audytowego stwierdzono, co następuje:

1. Szkoła nie posiada narzędzi do analizy potrzeb szkoleniowych kadry w zakresie związanym z dostępnością dla osób z niepełnosprawnościami, zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi, w tym specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, projektowaniem uniwersalnym w edukacji.

2. Szkoła przeprowadziła analizę potrzeb z uwzględnieniem tych aspektów, w ciągu ostatniego roku szkolnego.
3. Analiza potrzeb objęła wszystkich pracowników szkoły.
4. W szkole przeprowadzono spotkanie podsumowujące wyniki analizy.

Rekomendacje

1. Przeprowadzenie identyfikacji i analizy potrzeb szkoleniowych zgodnie z MDS. Informacje w omawianym zakresie powinny pochodzić z różnych źródeł:
  - a. ustaleń prowadzonego nadzoru pedagogicznego,
  - b. wyników ewaluacji wewnętrznej,
  - c. wyników zewnętrznych badań potrzeb nauczycieli w zakresie doskonalenia (np. realizowanych lokalnie przez kuratorium na konkretnym obszarze),
  - d. opracowanego planu rozwoju szkoły na rok lub kilka najbliższych lat,
  - e. kierunków aktualnej polityki oświatowej w kraju,
  - f. ankiet, których respondentami będą zarówno nauczyciele, pracownicy niepedagogiczni, jak i rodzice/opiekunowie prawni.
2. Realizacja działań w tym zakresie, zgodnie ze standardem MDS.

Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji kadry (poziom podstawowy i średniozaawansowany)

W toku przeprowadzonego badania audytowego stwierdzono, co następuje:

1. Szkoła zapewnia kadrze finansowanie i współfinansowanie udziału w kształceniu formalnym, nieformalnym i pozaformalnym.
2. Szkoła dokonuje analizy potrzeb w zakresie podnoszenia kompetencji u poszczególnych grup kadry pracującej z uczniami z różnorodnymi potrzebami poprzez ankiety, rozmowy indywidualne dyrektora z pracownikami.
3. Analiza jest dokonywana na początku każdego roku szkolnego oraz w miarę pojawiających się potrzeb.

4. 100% kadry pedagogicznej posiada potwierdzone kompetencje i kwalifikacje, nabyte w ostatnich 2 latach poprzez udział w formach kształcenia formalnego, nieformalnego i pozaformalnego w zakresie stosowania racjonalnych usprawnień.
5. W ostatnich 2 latach kadra szkoły nabyła kwalifikacje i kompetencje dotyczące: pracy rehabilitacyjnej, komunikacji wspomagającej, przeprowadzania egzaminów, wykorzystania sprzętu specjalistycznego.
6. Kadra niepedagogiczna nie posiada potwierdzonych kompetencji i kwalifikacji, nabytych w ostatnich 2 latach poprzez udział w formach kształcenia formalnego, nieformalnego i pozaformalnego w zakresie stosowania racjonalnych usprawnień.
7. 100% kadry pedagogicznej posiada potwierdzone kompetencje i kwalifikacje, nabyte w ostatnich 2 latach poprzez udział w formach kształcenia formalnego, nieformalnego i pozaformalnego w zakresie uniwersalnego projektowania.
8. W ostatnich 2 latach kadra szkoły nabyła kwalifikacje i kompetencje dotyczące: tworzenia programów nauczania, scenariuszy zajęć, projektowania kart pracy, korzystania z różnych sposobów komunikowania się.
9. Kadra niepedagogiczna nie posiada potwierdzonych kompetencji i kwalifikacji, nabytych w ostatnich 2 latach poprzez udział w formach kształcenia formalnego, nieformalnego i pozaformalnego w zakresie uniwersalnego projektowania.
10. 60% kadry pedagogicznej posiada potwierdzone kompetencje i kwalifikacje, nabyte w ostatnich 2 latach poprzez udział w formach kształcenia formalnego, nieformalnego i pozaformalnego w zakresie zwiększania dostępności w edukacji.
11. W ostatnich 2 latach kadra pedagogiczna szkoły nabyła kwalifikacje i kompetencje dotyczące: kompetencji cyfrowych, kompetencji informacyjno-komunikacyjnych.
12. Kadra niepedagogiczna nie posiada potwierdzonych kompetencji i kwalifikacji, nabytych w ostatnich 2 latach poprzez udział w formach kształcenia formalnego, nieformalnego i pozaformalnego w zakresie zwiększania dostępności w edukacji.
13. W szkole funkcjonuje sieć współpracy w zakresie podnoszenia kompetencji i kwalifikacji dotyczących uniwersalnego projektowania. W spotkaniach sieci uczestniczą wszyscy nauczyciele.

14. W ciągu roku szkolnego nie przeprowadzono minimum 5 spotkań superwizyjnych dotyczących wdrażania dostępności w procesie edukacji.
15. Kadra ma zapewniony dostęp do konsultacji dotyczących zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych.
16. W ostatnim roku przeprowadzono 4 takie konsultacje, udział w nich wzięło 40% nauczycieli.

Rekomendacje

Rekomendacje (poziom podstawowy)

1. Zapewnienie kadrze pedagogicznej i niepedagogicznej – w przypadku zdiagnozowanych potrzeb wynikających z przeprowadzanych w szkole analiz – finansowania i współfinansowania udziału w kształceniu formalnym, nieformalnym i pozaformalnym dotyczącym:
  - a. obowiązujących rozwiązań prawnych, uwzględniających perspektywę podnoszenia poziomu dostępności i edukacji włączającej,
  - b. zarządzania oświatą i zagadnień związanych z zarządzaniem w środowisku dostępnym i włączającym, we współpracy z organem prowadzącym,
  - c. komunikacji z rodzinami/opiekunami prawnymi: skuteczne angażowanie rodziców/opiekunów prawnych i rodzin we wspomaganie procesu uczenia się ich dziecka, efektywna komunikacja z rodzicami/opiekunami prawnymi i innymi bliskimi dziecka, wywodzącymi się z różnych społeczności kulturowych, etnicznych, językowych i różniących się statusem socjoekonomicznym,
  - d. podnoszenia poziomu rozumienia psychospołecznych uwarunkowań, indywidualnych potrzeb edukacyjnych uczniów oraz wiedzy w zakresie praw osób z niepełnosprawnościami oraz praw dziecka,
  - e. podnoszenia poziomu rozumienia indywidualnych potrzeb edukacyjnych uczniów i ich funkcjonowania w zespole klasowym i szkole,

- f. realizacji indywidualnych potrzeb uczniów, w tym w szczególności potrzeb wynikających z niepełnosprawności,
- g. realizacji czynności i zadań szkolnych z użyciem przedmiotów i materiałów dostosowanych do indywidualnych potrzeb ze względu na ograniczenia sprawności fizycznej, ruchowej, intelektualnej, komunikacyjnej,
- h. różnorodnych sposobów komunikowania się i adaptacji (np. AAC, urządzenia powiększające i dostosowujące obraz do ostrości i pola widzenia ucznia, urządzenia przekształcające bodźce wzrokowe na bodźce foniczne lub dotykowe, stosowanie systemu Braille'a, środków komunikowania się dostosowanych do potrzeb uczniów głuchoniewidomych, osób głuchych, stosowanie tekstów łatwych do czytania i zrozumienia),
- i. strategii nauczania, w oparciu o indywidualne plany i programy edukacyjne, z zastosowaniem specjalistycznych metod pracy i spersonalizowanych programów nauczania,
- j. strategii pracy z grupą, klasą, w której występują zróżnicowane potrzeby edukacyjne,
- k. rozpoznania uwarunkowań i funkcjonowania uczniów, w tym wpływu warunków kształcenia i stosowanych metod dydaktycznych w odniesieniu do potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczniów, w szczególności z specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- l. tworzenia i realizacji programów wsparcia, ich monitorowania, ewaluacji i modyfikacji w kontekście zmieniających się potrzeb, w szczególności uczniów z specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i niepełnosprawnościami,
- m. organizacji nauczania dostosowanego do indywidualnego tempa procesów poznawczych i czynności psychomotorycznych ucznia ze zróżnicowanymi potrzebami, w szczególności ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- n. doskonalenia warsztatu diagnostycznego z uwzględnieniem diagnozy/oceny funkcjonalnej w modelu biopsychospołecznym, z zastosowaniem procedur diagnostycznych, z wykorzystaniem międzynarodowych klasyfikacji (ICD, ICF),

- o. stosowania zasad projektowania uniwersalnego w edukacji.
- 2. Zapewnienie minimum 20% kadry niepedagogicznej nabycia kompetencji i kwalifikacji, w zakresie:
  - a. stosowania racjonalnych usprawnień,
  - b. uniwersalnego projektowania,
  - c. zwiększania dostępności w edukacji.

Rekomendacje (poziom średniozaawansowany)

- 1. Przeprowadzenie minimum 5 spotkań superwizyjnych dotyczących wdrażania dostępności w procesie edukacji.
- 2. Nabycie przez 20% kadry pedagogicznej i niepedagogicznej kompetencji i kwalifikacji określonych w wytycznych IZ PO WER¹ w zakresie:
  - a. stosowania racjonalnych usprawnień,
  - b. uniwersalnego projektowania,
  - c. zwiększania dostępności w edukacji.

Podnoszenie świadomości kadry w zakresie niwelowania barier w procesie edukacji (poziom średniozaawansowany)

W toku przeprowadzonego badania audytowego stwierdzono, co następuje:

- 1. W ciągu roku nie przeprowadzono minimum 5 spotkań organizowanych dla kadry szkoły, które miały na celu wzrost świadomości na temat podnoszenia świadomości kadry w zakresie sposobu niwelowania barier w procesie edukacji.

---

¹ https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/media/49016/Zalacznik_nr_6_Podstawowe_informacje_dotyczace_uzyskiwania_kwalifikacji_w_ramach_projektow_wspolfinansowanych_z_Europejskiego_Funduszu_Spolecznego.pdf, Dostęp: 22.09.2020 r.

2. Minimum 80 % kadry w szkole nie wzięło udziału w spotkaniach w zakresie sposobu niwelowania barier w procesie edukacji.
3. W ciągu roku przeprowadzano 1 konsultację z ekspertami ze szkoły i spoza szkoły w zakresie zwiększania świadomości dotyczącej zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych i niwelowania barier w edukacji. W konsultacji wzięli udział dyrektor i wicedyrektor, dotyczyła bezpieczeństwa w budynku i na terenie przyległym do szkoły, na placu zabaw.
4. Nie przeprowadzano spotkania mającego na celu uwzględnienie głosu uczniów/rodziców/opiekunów prawnych w planowaniu i realizacji działań w zakresie podnoszenia świadomości kadry w obrębie niwelowania barier w procesie edukacji.
5. Nie przeprowadzano spotkania podnoszącego świadomość w zakresie niwelowania barier w procesie edukacji, dedykowanego rodzicom/opiekunom prawnym oraz uczniom.

Rekomendacje

Rekomendacje (poziom średniozaawansowany)

1. Realizacja działań, zgodnie ze standardem MDS.

Dostępność cyfrowa i informacyjna

Dostępność cyfrowa i informacyjna

W toku prowadzonego audytu stwierdzono, co następuje:

1. Strona internetowa szkoły nie spełnia standardów dostępności na poziomie wymaganym Ustawą z dn. 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych – zakres niezgodności ze standardem WCAG 2.1 na poziomie wymogów ustawowych przedstawiono w poniższej tabeli:

Kryterium sukcesu	Spełnianie kryterium sukcesu
1.1.1 Treść nietekstowa (Poziom A)	Nie spełniono
1.2.1 Tylko audio lub tylko wideo (Poziom A)	Spełniono / Nie odnaleziono błędu
1.2.2 Napisy rozszerzone (Poziom A)	Spełniono / Nie odnaleziono błędu
1.2.3 Audiodeskrypcja lub alternatywa dla mediów (Poziom A)	Spełniono / Nie odnaleziono błędu
1.2.5 Audiodeskrypcja (nagranie) (Poziom AA)	Spełniono / Nie odnaleziono błędu

Kryterium sukcesu	Spełnianie kryterium sukcesu
1.3.1 Informacje i relacje (Poziom A)	Nie spełniono
1.3.2 Zrozumiała kolejność (Poziom A)	Spełniono / Nie odnaleziono błędu
1.3.3 Właściwości zmysłowe (Poziom A)	Nie spełniono
1.3.4 Orientacja - wyświetlanie treści w układzie poziomym, jak i pionowym (Poziom AA)	Spełniono / Nie odnaleziono błędu
1.3.5 Określenie prawidłowej wartości (Poziom AA)	Nie spełniono
1.4.1 Użycie koloru (Poziom A)	Spełniono / Nie odnaleziono błędu
1.4.2 Kontrola odtworzenia dźwięku (Poziom A)	Spełniono / Nie odnaleziono błędu

Kryterium sukcesu	Spełnianie kryterium sukcesu
1.4.3 Kontrast (Poziom AA)	Spełniono / Nie odnaleziono błędu
1.4.4 Zmiana rozmiaru tekstu (Poziom AA)	Spełniono / Nie odnaleziono błędu
1.4.5 Tekst w postaci grafiki (Poziom AA)	Nie spełniono
1.4.10 Zawijanie tekstu (Poziom AA)	Nie spełniono
1.4.11 Kontrast dla treści niebędących tekstem (Poziom AA)	Nie spełniono
1.4.12 Odstępy w tekście (Poziom AA)	Spełniono / Nie odnaleziono błędu
1.4.13 Tekst spod kursora lub fokusa (Poziom AA)	Spełniono / Nie odnaleziono błędu
2.1.1 Klawiatura (Poziom A)	Spełniono / Nie odnaleziono błędu

Kryterium sukcesu	Spełnianie kryterium sukcesu
2.1.2 Brak pułapki na klawiaturę (Poziom A)	Spełniono / Nie odnaleziono błędu
2.1.4 Jednoliterowe skróty klawiszowe (Poziom A)	Spełniono / Nie odnaleziono błędu
2.2.1 Możliwość dostosowania czasu (Poziom A)	Spełniono / Nie odnaleziono błędu
2.2.2: Wstrzymywanie (pauza), zatrzymywanie, ukrywanie (Poziom A)	Spełniono / Nie odnaleziono błędu
2.3.1 Trzy błyski lub wartości poniżej progu (Poziom A)	Spełniono / Nie odnaleziono błędu
2.4.1 Możliwość pominięcia bloków (Poziom A)	Spełniono / Nie odnaleziono błędu
2.4.2 Tytuły stron (Poziom A)	Spełniono / Nie odnaleziono błędu

Kryterium sukcesu	Spełnianie kryterium sukcesu
2.4.3 Kolejność fokusa (Poziom A)	Spełniono / Nie odnaleziono błędu
2.4.4 Cel linka (Poziom A)	Nie spełniono
2.4.5 Wiele dróg (Poziom AA)	Spełniono / Nie odnaleziono błędu
2.4.6 Nagłówki i etykiety (Poziom AA)	Nie spełniono
2.4.7 Widoczny fokus (Poziom AA)	Spełniono / Nie odnaleziono błędu
2.5.1 Gesty punktowe (Poziom A)	Spełniono / Nie odnaleziono błędu
2.5.2 Anulowanie kliknięcia (Poziom A)	Spełniono / Nie odnaleziono błędu
2.5.3 Etykieta w nazwie (Poziom A)	Spełniono / Nie odnaleziono błędu

Kryterium sukcesu	Spełnianie kryterium sukcesu
2.5.4 Aktywowanie ruchem (Poziom A)	Spełniono / Nie odnaleziono błędu
3.1.1 Język strony (Poziom A)	Spełniono / Nie odnaleziono błędu
3.1.2 Język części (Poziom AA)	Spełniono / Nie odnaleziono błędu
3.2.1 Po oznaczeniu fokusem (Poziom A)	Spełniono / Nie odnaleziono błędu
3.2.2 Podczas wprowadzania danych (Poziom A)	Spełniono / Nie odnaleziono błędu
3.2.3 Konsekwentna nawigacja (Poziom AA)	Spełniono / Nie odnaleziono błędu
3.2.4 Konsekwentna identyfikacja (Poziom AA)	Nie spełniono
3.3.1 Identyfikacja błędu (Poziom A)	Spełniono / Nie odnaleziono błędu

Kryterium sukcesu	Spełnianie kryterium sukcesu
3.3.2 Etykiety lub instrukcje (Poziom A)	Spełniono / Nie odnaleziono błędu
3.3.3 Sugestie korekty błędów (Poziom AA)	Spełniono / Nie odnaleziono błędu
3.3.4 Zapobieganie błędom (Poziom AA)	Spełniono / Nie odnaleziono błędu
4.1.1 Parsowanie (Poziom A)	Nie spełniono
4.1.2 Nazwa, rola, wartość (Poziom A)	Nie spełniono
4.1.3 Komunikaty o stanie	Spełniono / Nie odnaleziono błędu

2. W szkole nie wdrożono zapewnienia likwidacji barier informacyjnych poprzez wprowadzenie dostępnego systemu informatycznego, służącego zarządzaniu szkołą oraz komunikacji z rodzicami/opiekunami prawnymi (dziennik elektroniczny). Wszyscy pracownicy korzystają z adresów służbowych na GPE.
3. Szkoła zapewnia częściową likwidację barier komunikacyjnych i informacyjnych w ramach prowadzonych na swoim terenie szkoleń i warsztatów. Szczegółowe informacje na temat wymogów dotyczących standardu szkoleniowego i

informacyjnego, znaleźć można w Załączniku nr 2 (Standardy dostępności dla polityki spójności 2014-2020, dostępnym na stronie internetowej www.power.gov.pl).

4. Szkoła w kontaktach z rodzicami/opiekunami prawnymi i uczniami zapewnia możliwość korzystania z form wspomaganej komunikacji i AAC.
5. W szkole nie wprowadzono procedury udostępniania informacji i niezbędnych materiałów w druku powiększonym, alfabecie Braille'a lub w wersji elektronicznej.
6. W szkole nie wprowadzono procedury gwarantującej przygotowanie i udostępnienie najważniejszych dokumentów (statut, procedury, zarządzenia) w języku prostym.
7. Szkoła samodzielnie, bądź przy wykorzystaniu zasobów zewnętrznych, organizuje cykliczne audyty dostępności udostępnianych przez nią treści cyfrowych.
8. Szkoła, w porozumieniu z organem prowadzącym, przygotowuje specyfikacje dokonywanych na jej potrzeby zamówień, z uwzględnieniem standardów dostępności cyfrowej i informacyjnej.
9. Osoby odpowiedzialne za tworzenie, publikowanie lub inne rozpowszechnianie treści cyfrowych oraz drukowanych, a także osoby odpowiedzialne za cyfrową infrastrukturę, jej konserwację, zamawianie, zakup i odbiór w ramach szkoły, zostały przeszkolone w zakresie wymogów dotyczących dostępności cyfrowej i informacyjnej, jednakże z związku z wynikiem audytu strony internetowej należy przyjąć, iż kompetencje w tym zakresie są niepełne i wymagają uzupełnienia.

Rekomendacje

1. Dostosowanie strony internetowej szkoły.
2. Likwidacja barier informacyjnych poprzez wprowadzenie dostępnego systemu informatycznego, służącego zarządzaniu szkołą oraz komunikacji z rodzicami/opiekunami prawnymi (dziennik elektroniczny).
3. Wprowadzenie procedury udostępniania informacji i niezbędnych materiałów w druku powiększonym, alfabecie Braille'a lub w wersji elektronicznej.
4. Wprowadzenie procedury gwarantujące przygotowanie i udostępnienie najważniejszych dokumentów (statut, procedury, zarządzenia) w języku prostym.

5. Prowadzenie cyklicznych audytów dostępności cyfrowej udostępnianych treści.
6. Przeprowadzenie szkolenia uzupełniającego osób odpowiedzialnych za tworzenie, publikowanie lub inne rozpowszechnianie treści cyfrowych oraz drukowanych, a także osób odpowiedzialnych za cyfrową infrastrukturę, jej konserwację, zamawianie, zakup i odbiór w ramach szkoły w zakresie wymogów dotyczących dostępności cyfrowej i informacyjnej.

Dowóz dzieci do szkół

Monitorowanie potrzeb i informowanie o dowozach

W toku przeprowadzonego badania audytowego stwierdzono, co następuje:

1. Przeprowadza się przynajmniej raz do roku monitoring potrzeb w zakresie dowozu. Potrzeby w tym zakresie są określane na podstawie wniosków o dowóz składanych przez rodziców raz w roku (marzec/ kwiecień).
2. Rodzice są informowani o przysługującym ich dzieciom bezpłatnym dowozie lub zwrocie jego kosztów poprzez informacje na stronie internetowej szkoły, Wydziału Rozwoju Społecznego Urzędu Miejskiego w Gdańsku, transportu miejskiego w Gdańsku, informacje pisemne i mailowe od wychowawców klas.
3. Ujednolicono i wdrożono następujące dokumenty i procedury: kartę zgłoszenia dziecka do dowozu gminnego (Wniosek o przyznanie bezpłatnego przewozu mikrobusami dzieci i uczniów), wzór umowy o zwrot kosztów dowozu zawieranej z rodzicami/prawnymi opiekunami lub wskazanym przez nich podmiotem, procedurę obliczania kosztów paliwa, procedurę wyboru przewoźnika.
4. Nie wdrożono regulaminu dowozów oraz procedury finansowania indywidualnych dostosowań.

Rekomendacje

1. Wdrożenie procedury finansowania indywidualnych dostosowań oraz regulaminu dowozu.

Organizacja dowozu (poziom podstawowy i średniozaawansowany)

W toku przeprowadzonego badania audytowego w zakresie realizacji standardów poziomu podstawowego, w stwierdzono, co następuje:

1. Dowóz uprawnionym do tego dzieciom zapewnia się jak najszybciej, maksymalnie w ciągu 14 dni od momentu zgłoszenia zapotrzebowania – również w trakcie roku szkolnego.
2. Dowóz realizowany jest do wskazanej przez rodziców placówki, niekoniecznie najbliższej geograficznie – przyznanie dowozu opiera się na indywidualnej analizie przypadku.
3. Umowa w sprawie zwrotu kosztów dowozu jest zawierana jak najszybciej, maksymalnie w ciągu 14 dni od zgłoszenia się rodziców/prawnych opiekunów.
4. Przejazd każdego dziecka do szkoły nie trwa dłużej niż 60 minut w jedną stronę. W uzasadnionych sytuacjach (np. remont dróg) przejazd może trwać dłużej.
5. Dowóz dzieci z niepełnosprawnościami jest realizowany mikrobusami, nie obejmuje punktów zbiorczych, jest świadczony „od drzwi do drzwi”. Dziecko jest odbierane spod budynku, w którym mieszka i dowożone pod bramę/wejście do szkoły. W trasach dowozu uwzględnia się drogi niepubliczne, o ile ich stan techniczny umożliwia dojazd pod budynek.
6. Jeżeli mikrobus nie może podjechać pod wejście do budynku, ustala się najbliższy możliwy punkt odbioru dziecka. Zły stan dróg publicznych nie jest powodem zaniechania odbioru dziecka spod domu.
7. Jeżeli wiek/rodzaj niepełnosprawności ucznia objętego dowozem tego wymaga, ustala się w szkole sposób odbioru dzieci od pracowników dowozu.

W toku przeprowadzonego badania audytowego w zakresie realizacji standardów poziomu średniozaawansowanego stwierdzono, co następuje:

1. Dokonano modyfikacji w zakresie organizacji dowozu, uwzględniając maksymalny czas oczekiwania dziecka w świetlicy przed i/ lub po zajęciach lekcyjnych, wspierających, rozwijających zainteresowania – nie dłużej niż 2 lekcje dziennie i 3 przerwy – każdego dnia.
2. W uzasadnionych przypadkach, wynikających ze stanu zdrowia i/ lub sytuacji dziecka z niepełnosprawnością, zapewnia się dowóz indywidualny, przy czym dowóz jest

realizowany w sposób elastyczny – oznacza to, że dziecko w niektóre dni może korzystać z dowozu indywidualnego, w inne być dowożone przez rodzica/opiekuna prawnego lub korzystać z dowozu zbiorowego.

3. Dowóz jest realizowany w dni wolne od zajęć dydaktycznych, jeżeli w tych dniach odbywają się zajęcia opiekuńcze.
4. W przypadku uczestnictwa uczniów uprawnionych do dowozu w zajęciach pozalekcyjnych, mimo sygnalizowania potrzeb, nie uruchomiono dodatkowych kursów.

Rekomendacje (poziom podstawowy)

Brak rekomendacji

Rekomendacje (poziom średniozaawansowany)

1. Zapewnienie dodatkowych kursów, w przypadku uczestnictwa uczniów w zajęciach pozalekcyjnych.

Środki techniczne i wyposażenie pojazdów

W toku przeprowadzonego badania audytowego stwierdzono, co następuje:

1. Mikrobusy do przewozu uczniów z niepełnosprawnościami są wyposażone w:
  - a. pasy przy każdym fotelu,
  - b. apteczkę, ze szczególnym uwzględnieniem środków ochrony osobistej,
  - c. możliwość zasłonięcia szyb,
  - d. oznaczenia informujące o przewozie osób z niepełnosprawnościami,
  - e. przestrzeń bagażową, umożliwiającą przewóz plecaków, toreb, ale także kul, chodzików lub złożonego wózka inwalidzkiego.
2. W przypadku zgłoszenia indywidualnych potrzeb, pojazd może być wyposażony w:
  - a. dostosowane do potrzeb konkretnych uczniów, specjalistyczne foteliki samochodowe do przewozu dzieci z niepełnosprawnościami,
  - b. zagłówki przy fotelu,

- c. rozwiązania umożliwiające przewóz dzieci na wózkach inwalidzkich, np. przedział pasażersko-ładunkowy, przystosowany do zamocowania wózka inwalidzkiego,
  - d. podnośnik/windę lub jeżeli brakuje podnośnika/ windy - antypoślizgowe (najlepiej teleskopowe) najazdy ze specjalnymi zaczepami, o nachyleniu nie większym niż 10°,
  - e. pasy do przypięcia i stabilizacji wózka inwalidzkiego.
3. Koszty wprowadzenia indywidualnych dostosowań nie obciążają rodziców/prawnych opiekunów dziecka z niepełnosprawnością.

Rekomendacje

Brak rekomendacji

Opieka w trakcie dowozów

W toku przeprowadzonego badania audytowego stwierdzono, co następuje:

1. Zarówno podczas dowozu jednego dziecka, jak i kilkorga dzieci, dowóz jest zawsze realizowany przez co najmniej dwie osoby: kierowcę i opiekuna.
2. Jeden opiekun przypada na maksymalnie dziesięciu uczniów, jeżeli z przejazdu korzysta więcej niż troje dzieci z orzeczeniem.
3. Kierowca posiada:
  - a. prawo jazdy kategorii uprawniającej go do prowadzenia pojazdu,
  - b. aktualne zaświadczenie o dopuszczeniu do wykonywania zawodu kierowcy, wydane przez uprawnionego lekarza do badania kierowców,
  - c. przeszkolenie w zakresie przepisów BHP,
  - d. ukończony kurs pierwszej pomocy.
4. Opiekun dowozu dzieci z niepełnosprawnościami posiada:
  - a. przeszkolenie w zakresie przepisów BHP,
  - b. podstawową wiedzę dotyczącą niepełnosprawności i specjalnych potrzeb dzieci, nad którymi sprawuje opiekę.

- c. ukończony kursu pierwszej pomocy.
- 5. Kierowcy i opiekunowie na bieżąco weryfikują swoją wiedzę i umiejętności,
np. poprzez udział raz do roku w spotkaniach szkoleniowych/ informacyjnych.

Rekomendacje

Brak rekomendacji

Podsumowanie

Podsumowując, należy stwierdzić, że szkoła objęta audytem, pomimo aspirowania przez nią do osiągnięcia średniozaawansowanego poziomu dojrzałości, w dużej mierze nie spełnia standardów określonych na podstawowym poziomie dojrzałości Modelu Dostępnej Szkoły – zarówno w zakresie kryteriów obligatoryjnych, jak i zalecanych. Należy także zauważyć, że kryteria zalecane na poziomie podstawowym dla szkoły aspirującej na poziom średniozaawansowany stają się kryteriami obligatoryjnymi.

Uzupełnienie części standardów z poziomu podstawowego i jednocześnie wdrożenie standardu poziomu średniozaawansowanego w zakresie dostępności architektonicznej komunikacji pionowej będzie niemożliwe bez przebudowy klatki schodowej i znaczącego jej poszerzenia. Obecnie istniejące schody posiadają szerokość, która – po zamontowaniu obustronnego oporęczowania – nie pozwoli na zachowanie minimalnej szerokości schodów nie tylko w zakresie poziomu średniozaawansowanego, ale też podstawowego. Ponadto schody przy wejściu głównym również wymagają znacznego poszerzenia, co może być niemożliwe do wdrożenia.

Zgodnie z dokumentacją konkursową niemożliwe jest uzupełnianie standardów obszaru architektonicznego i technicznego niższego poziomu ze środków grantu, w związku z czym będzie wymagało znaczących nakładów finansowych.

W związku z powyższym należy rozważyć, czy możliwe jest osiągnięcie przez szkołę deklarowanego we wniosku poziomu dojrzałości.